

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Naši vilični člani so po njega, pišta na leto zase 5 K. — Narodna se posilja na: Upravnost "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se dostopuje do odprtosti. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Recepšenje se ne vratajo. — Upravnost: Koroška cesta štev. 5, spomladi naravnino, inserate in reklamacije.

Za inserite se pustijo od enotnega poštovanja za enkrat 24 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 16 vin. Za vedenjske oglaševanje priporočljivo popust. V reditku "Mala novina" stane beseda 5 vin. Pritekli zahtevki poštovanja 24 vin., izjave in poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprtje reševanja se podlaga prav. —

Položaj.

Vsi jugoslovanski državni poslanci so se združili v en klub ter ga imenovali Jugoslovanski klub. Ko so Nemci začeli zahtevati, da se mora na severu odcepiti od Avstrije Galicija in na jugu Dalmacija, je bilo potrebno, da tudi jugoslovanski poslanci povedo svoje mnenje, kaj misljijo kupčijah nemških strank s tako važnimi krovinami, kakor sta Dalmacija in Galicija. Jugoslovanski poslanci so se postavili na stališče, da obsojajo vsako odcepitev in vsako ločitev, da hočejo za vsako ceno ostati v mejah naše preslavne habsburške monarhije in da namesto ločitve hočejo združitev vseh v naši monarhiji živečih Slovencev, Hrvatov in Srbov pod žezлом habsburško-lotarsko vladarske hiše. To in nič drugega je izjavil tudi njih načelnik dr. Korošec v prvi seji državnega zbora.

One nemške stranke, ki že od nekdaj želijo oslabiti Avstrijo in jo spraviti v odvisnost od Nemčije in ki so vsled tega zahtevali, da se morata odcepiti Galicija in Dalmacija, so zaradi stališča jugoslovenskih poslancev postale strašno vznemirjene. Izmišljajo si največje buđalosti. Kajpada po stari nepoštenu navadi so začele celo sumničiti in ovajati, češ, da hočemo razbiti Avstrijo, da škilimo v Srbijo, čeprav je ni več, in kar je takih čenč še več. Toda res je le to: Mi smo in hočemo ostati v Avstriji, toda združeni, a nočemo biti drugim narodom za hlapca, nočemo pa tudi, da bi naša država Avstrija bila drugim samo privesek. Neodvisno, močno habsburško monarhijo hočemo, in mi združeni Slovenci, Hrvati in Srbi bomo njeni najboljši in najzvestejši stražarji na Balkanu in ob Adriji.

Lahko na ves glas povemo, da naši poslanci glede združenja v habsburški monarhiji živečih Slovencev, Hrvatov in Srbov zastopajo isto mnenje, ka-

kor ga zastopa tudi sedanja vlada. Cesarju je vlada odsvetovala priseči na ustavo ravno z a-radi-te-ga, da lahko ob mirovnem sklepu s cesarsko voljo združi pod svojim žezlom v monarhiji živeče Jugoslavane, jih osvobodi nadvlade tujih narodov ter jih upostavi na jugu Avstrije za branitelje državne in vladarske misli. Da je temu res tako, je pač najboljše spoznati iz izjav, ki so jih oddali avstrijski socialdemokratje na mirovnih sestankih v Stokholm. Tudi oni zahtevajo združenje vseh avstro-ogrskih držav živečih Jugoslovanov. Znano pa je, da naši socialisti v Stokholm govorijo sicer na svojo lastno odgovornost, vendar pa so imeli, predno so odšli v Stokholm, z našimi državniki obsežno pogovore glede avstrijskih vojnih ciljev.

Nemške stranke si morajo biti v svesti, da so oni časi minili, ko se je v Avstriji glede notranje preuredbe poslušal le njihov glas. Kri naših jugoslovenskih junakov, in te krvi ni malo, nam je izvojevala v vrstah avstrijskih narodov odlično stališče. Ako hočejo nemške stranke res močno, na vse strani politično in gospodarsko neodvisno Avstrijo, potem morajo kmalu opustiti škiljenje čez meje in z nami vred začeti delati za enakopravnost in enakovrednost vseh v Avstriji živečih narodov. Predpisati pa si tudi od Nemčev več ne damo, kako si najnaš domovino Avstrijo najudobnejše uredimo za svoje srečno in stalno stanovanje.

Državni zbor.

Dunaj, 3. junija.

Začetkoma vojske se je veliko sumničilo in ovajalo zaradi veleizdajskoga mišljenja avstrijskih Slovanov. Mogoče, da je tu ali tam bil res kdo naziranja, ki je brezuvetno odsodbe vredno, a na Stajerskem in Koroškem smo se prepričali, da si je le narodno in versko sovraščvo naslikalo veleizdajsko

strahove na steno. Toda recimo, da bi bili res vski krivi, ki so bili osumničeni, da bi se res tako daleč spozabili, kakor so hoteli naši narodni sovraščiki, še tudi v tem slučaju bi se lahko reklo — in to nam nemški poslanci brez pridržka priznavajo — da smo avstrijski Slovani preizkušno svetovne vojske boljše prestali, kakor bi jo avstrijski Nemci v enakem slučaju. Avstrija je moralita iti v boj tudi proti slovanskim državam, a vsi njeni slovanski narodi so šli voljno in požrtvovalno ž njo vred rama ob rami. Če je par posameznikov drugače ravnalo, je obžalovanja vrčno.

Prva soja državnega zbora je po stari navadi odločena samo za to, da se uređijo notranje začeve, volitev predsedništva, zapisnikarjev itd. Ob tej prilikli so oddajale stranke vsakokrat svoje visokopolitične izjave. Tako tudi letos. Jugosloveni so se letos izrekli za združenje vseh v monarhiji živečih Slovencev, Hrvatov in Srbov pod habsburškim žezlom. Nič novega niso povedali, vse to je že bilo znano cesarju in narodom, vendar so nemški modrijani in njih listi svetohilinsko obrnili svoje oči proti svojim völilcem, ter jim rekli: Glejte, že zopet prihajajo s svojimi narodnimi zahtevami! Mi pa smo morali skozi tri leta mirno poslušati, kako so hoteli Avstrijo udinjati v politično, gospodarsko in vojaško odvisnost od Nemčije, kako so hoteli ponizati našo habsburško hišo na nižino nemških majhnih državic, kako so nam hoteli oddati Galicijo in Dalmacijo in kako so nam hoteli

LISTEK.

Klofuta.

(Konec.)

Leseno trdi objem od dveh strani je zapozneli nosek tako stisnil, da se je posolzil v debelo dolgih, krvavih curkih.

Nepričakovani krvavi uščip v orjaško mogočni nos smo videli vsi potniki pri oknih in tudi moj konduktor.

Krvavo žalostni prizor je bil za kričavega muščarja ne pomilovanja vredna žaloigra, ampak najbolj smešna burka. Na ves glas se je zakrohotal, šleskal oveseljen z rokami in se tolkel po kolennah. Smeš ga je tako potresaval, da še brlizgati ni mogel na piščal. Samo lopatasto desnico je dvigal v znamenje, da se vlak lahko odpelje.

V trenutkih, ko je naš Goljat odpravljjal vlak, se je ponudil nam gledalec nezabni prizor, ki je pa za roko mahajočega sprevodnika dokaj sramotna žaloigra.

Za konduktorjevim hrbotom se je pojavila bliska ženska postava visoke casti, razmrščenih las, krvavečega, izvanredno na dolgo raslega nosu in na pol oblečena.

Ta babnica je zamahnila od zadaj z desnico in kot bi trenil, se je oprijela sprevodnikovega lica — mastna klofuta.

Naš junak je zatulil kot smrtno zadet tur, a vsled presenečenja je obtičal kot pribit od tople zaušnice na mestu. Se le krohot potnikov ga je streznil v foliko, da se je pognal za sovražnikom.

Zenska zločinka ga seveda ni čakala. A rešil je ne bi bil pobeg, ampak le edino le odhod vlaka. Istočasno, ko se je obrnil konduktor za predzrno ba-

buro, je vlak zavrisnil in oddrrali smo.

V onih sekundah od zaušnice do odhoda vlaka ne bi bil rad za nobeno ceno v sprevodnikovi koži. Po nedolžnem oklofutani siromak je bojeval v tem času hud notrajen boj. Stal je kot nekoč Herkul na razpotu v negotovost: ali bi jo ubral za pretepačo, da se opravičeno maščuje, ali bi skočil na vlak, kamor ga je klicala služba?

Moj spremmljevalec se je pokazal tokrat blagodusnega junaka, ne po zunanjosti, pač pa po srcu in duši.

Odločil se je po zgledu starogrškega Herkula za čednost, za vestnost v službi. Pustil je pogon za razjarjeno babo in se odpeljal z nami.

K meni ga ni bilo na celi poti več. Nekam med zadnjimi vozovi je bil izginil. Jaz ga nisem več videl na nobeni postaji. Nikdo ni odslej tako gromeče preklicaval imen postaj, nikdo ni več tako preklicano dolgo in močno pihal v piščalko.

Nemarnosti v službi tokrat z žensko roko oklepčenem konduktueru ne bi mogel zameriti in šteti v zlo nikdo ne. Vsaka klofuta boli, najbolj pa mora le grizti in ščipati na znotraj zaušnica, dar — ženske roke. Kot v rameček je bil ta sramotni udarec vnebo vpijoče kričen. Moj goljatski sopotnik se je babi buri samo smejal, kod vsak izmed nas, nos in kri je pa iztisnil terebasti debeloglavec. Kaj se je zgodilo z njim? Nič! Nemeneč se za krvavi prizor, je obsedel na klopi s časniki v rukah in z vržinko v ustih.

Jaz pa mislim še danes, da se je ta po krievn udarjeni konduktuer po podarjeni klofuti skril zaradi tega, da je lahko razmotrival nemoteno: o svetovni vojni, o pred nebom kričenih zaušnic, o krvavečem nosu in o nekaznovano brezbrižnem krofaču.

Po teh prečitanih vrsticah se naj poglobi vsak bralec po sprevodnikovem vzoru. in našel bo sličnost med: svetovno vojno, klofuto, krvavim nosom in ra-

vnučnim kriycem-debeloglavcem, ki je po vseh teh burnih prizorih na postaji v Werndorfu pušil svojo vržinko ter škill v časopis. Ta zapisani, resnični doživljaj, dragi bralec, ti bo tudi, če ga pretuhtaš, ključ do zaželenega miru. Pomni, da svetovno krivčne klofute ne bodo nikdar maščevane s pestjo!

Gostija.

(Januš Golec.)

Na dušo, čast in poštenje bi se lahko zaklek z mirno vestjo po poddedovanji slovenski navadi, da je poznaš na Remšniku vse Plajtovega Fičeta.

Glavni podporniki časti in ugleda pri nas na kmetih so pač: bogastvo, županstvo in cekmeštira. Marli mislite, da je bil naš Plajt bogatin? Kaj Šelj Ptiči imajo svoja gnezda, lisice svoje brloge; Fiča pa ni toliko posedoval na lastno kot tice pod nebom in zveri na zemlji. Remšnikemu županu, ali kakor smo ga nazivali vsplošljivo "gospod bürgermajster", se je odkrival Plajt prikljanjaje že na metre oddaljenosti. Kdor pred vaškim "bürgermajstrom" zrači klobuk, ni sam župan.

Sv. Juriju, farnemu patronu, je Fiča opravljjal hvalevredno službo, saj mu je ob nedeljah in praznikih med službo božjo podpiral zvonikov vogel; toda kljub tej mnogoljetni podpori pa mu ni zaupal gospodnik cerkevni ključev. Fiča ni bil niti cekmašter.

Poznano priljubljen je bil po vseh remšniških grebenih in grabah, a ni posedal niti denarja niti ni sedel na županskem stolcu niti ni nadziral cerkvene blagajne. Če sem bil kedaj v zadregi, da opisem in zaupam bralecem po imetu in zmožnostih glavnega junaka, sem gotovo tokrat. Plajtov Fič ni bil nič po imetu, še manj pa po dostojanstvu. A poznaš lo in ljubilo ga je vse. Ob palici ljubezni in občega-

vsiliti svoj jezik za državni jezik! Očitanje, da bi moral že v prvi seji koj rešiti vsa pereča vprašanja, je bedasto. Tudi rokodelec, ko pride na štero, si najprej izprazni svoje kovčege, razpostavi svoje orodje, si izbere prostor in še le potem gre na delo.

Kako se je izvršila volitev predsedstva, je že znano. Dr. Grob je izvoljen. Ker je koroški Dobernik propadel in ni prišel niti v poštev, si ga pa je nemški nacionalverband izvolil za svojega načelnika.

V četrtek, dne 31. junija, so se podali poslanci in gospodska zbornica v dvor, da čujejo cesarjev prestolni govor. Bil je najdaljši prestolni govor, kar jih poznamo v avstrijski ustavni zgodbini. Prizori ob prestolnem govoru so bili tako slikoviti. Točno ob 11. uri je vstopila cesarica z gospo nadvojvodinjo Marijo Jožefo in v spremstvu nadvojvodinj, spoštljivo pozdravljeni od navzočih. Kmalu nato je prišel v dvono Njegovo Veličanstvo, pred njim ministri, z nadvojvodi. Podpredsednik gospodske zbornice knez Fürstenberg je zaklical cesarju trikratni „Živel!“, čemur so se zbrani navdušeno odzvali. Klici so utihnili šele, ko je cesar sedel na prestol, se pokril in zdaleč slišnim glasom pričel brati prestolni govor. Posamezne posebno pomembne točke prestolnega govora je cesar bral s povzdignjenim glasom. Člani drž. zabora so spremljali mnogo točk cesarjevega sporočila z navdušenim, mnogokrat do viharnega navdušenja stopnjevanim pritrjevanjem. Ko je vladar končal govor, je zadono novo, vedno se obnavljajočo pritrjevanje. Ploskanje in klici „Živel!“ kar niso hoteli prenehati. Cesar se je vedno znova s prestola sem zahvaljeval s pokloni za ovacije. Ko se je cesar dvignil, je zaklical predsednik poslanske zbornice dr. Grob cesarju trikratni „Živel!“, ki so ga navzoči tako viharno ponovili, da glasov cesarske pesmi, ki se je zaigrala tako pri vstopu cesarja, kakor tudi zdaj, ni bilo slišati. Ovacije, katerih so se tudi povabljeni gosti viharno udeležili, so napravile na cesarja očitno najglobejši in najveselejši vtisk. V trenutku, ko je cesar zapustil dvorano, je prišla cesarica v spremstvu nadvojvodinj s svojega sedeža. V tem trenutku so pričeli navzoči z viharnim vzlikavanjem, ki je vršelo po dvorani kot vihar. Kakor pri ovacijah za cesarja, je bilo tudi sedaj slišati klice „Živel!“ v vseh jezikih avstrijske rodbine narodov. Vedno znova se je zahvaljevala cesarica za navdušene poklonitve s pokloni. Pri vseh udeležnikih je zapustila ta svečana otvoritev državnega zabora nepozaben vtisk, kar je zopet dokaz, kako globoka in odkrita sta ljubezen in spoštovanje, katero uživa cesarska dvojica pri vseh svojih narodih in njih zastopnikih.

V torek se bo sklepal o novem opravilnem redu za zbornico — če ne pride kaj drugega vmes. Vse stranke, pred vsem naša jugoslovanska, želijo namreč dati izraza tudi največji želji svojih volilcev, želji po miru. Mogoče je torej, da še pridejo prej na vrsto mirovne izjave.

V sredo, ako ne pride mirovna razprava vmes,

poznanja po celi fari je korecal radi tega, ker je znal odpirati pri govorjenju usta in sukatjezik ne kakor navadno hribovec na jedno stran, ampak kar na tri. Da pa izrazim to Fičevi čednosti in prednost po remšniški: Plajt je umel besede postavljati na pravo od vseh strani. Pri vsej ogromni množini na pravo ubranih besed pa je še kramal s celim košem ljestnikom — dobre volje, od katere je nesebično postarjal starmi in mladimi.

Prepričan sem, da še niste niti sedaj do dna uginali ter zapametovali Fičevih čednosti in zmožnosti. Kako pa tudi? Saj vendar vsak po človeško prikrojen kristjan zna govoriti in dobre volje biti. Vses! A jaz sem kaplanoval na visokem v hribih, kadar morate korakoma priznati, da sta hribovec dokaj tuja zgovornost in dobra volja. Meni v dušobrižnost zaupane planinske ovce so bile zadovoljne, da so sunkoma in prav počasi pěhale človeške zvoke med svet.

Radi globokih grab in strmih grebenov so si služili moji farani vsakdanji kruh krvavih žuljev in curkoma potnega obrazu. Vsled dela in trpljenja so bili na znotraj in zunaj strogo resnega značaja brez smeja in krohotja. Vkljub zavoram jezika in smeja bodi jim v čast pribito: znali so ceniti, spoštovati in ljubiti človeka urnega govora ter bogato založene dobre volje.

Sedaj bote vsi umeli, zakaj da je bil obče prijubljen in spoštovan Plajtov Fič. Govoriti je znal nago in gladko, povrh pa je še imel za vsakega merico dobre volje, to je bilo vse Fičovo premoženje in dostojanstvo.

Itedaj, ko sva se spoznala s Plajtom, je mahal po resno moški poti 40 let. Bil je primerno visoke starosti, moško lepega obrazu in res razposajeno blebetave dobre volje. Ob delavnikih si je služil kruh s tem, da je drvaril. Po nedeljah pa je poplaknjeval

se bo začela proračunska razprava. Ministrski predsednik grof Klam je bo otvoril z velikim političnim govorom. Nemci, zahtevajo, da se mora grof Klam v tem govoru odločno izreči proti zahtevam slovanskih strank, sicer zapustita njih ministra Berenrajer in Urban ministrske sedeže. Ker noben minister ne gre rad z mehkega ministrskega stola, bosta dr. Urban in Berenrajer že sama poskrbela za pomirjenje Nemcev, ki se vedejo kot politični otroci. Nevarnejše kar kor nemška jeza je za Klama, ker še nima nobene večine za proračun, kar mu lahko postane v teku 14 dni smrtnonevarno, seveda mislimo, da pomirimo državnega pravdnika, le na politično smrt.

Prestolni govor.

Cesar je dne 31. maja otvoril državni zbor s prestolnim govorom. V njem obeta, da se hoče držati ustave ter spoštovati svoboščine vseh narodov, ki so jim zajamčene v državnih zakonih. Iz tega sklepamo, da z državnim jezikom ne bo nič in da se bo enakovpravnost vseh narodov odslej strogo varovala. Prisegel še cesar na ustavo sedaj ne bo, ampak čakal na mir, da potem lažje preuredi Avstrijo. Jugoslovani so prepričani, da se potem izvrši takrat združenje vseh v monarhiji živečih Jugoslovanov. To prepričanje ni brez trdne podlage.

O kmetskem stanu se v prestolnem govoru ne govorji veliko, kar je znamenje, da sedanji ministrski predsednik bolj misli na industrijo, pri kateri je prej služil, kakor pa na kmetski stan. Tudi zveza z Nemčijo se ne povdarda.

Prestolni govor je bil jako dolg, za to prinašamo le najvažnejše odlomke:

Spoštovanje svoboščin.

Volja Vsemogočnega je poklicala Mene v usoden času na krmilo države. Od vsega početka sem si bil svest ogromne resnosti naloge, ki jo je božja previdnost naložila na Moja ramena. Toda jaz čutim voljo in moč v sebi, da v zvestem izpolnjevanju Svojih vladarskih dolžnosti po zgledu Svojega vzvišenega prednika z božjo pomočjo izpolnim svojo vzvišeno službo.

Državni blagor ne pogreša več one uspešne pospešitve, ki mu jo more dati vztrajno sodelovanje vseh ljudskega zastopa, ki svoje dolžnosti pravilno razume.

Poklical sem Vas, častita gospoda, da vršite svoje ustavno delo ter Vas danes na pragu Vašega delovanja prisrčno pozdravljam.

Popolnoma se zavedajo ustavnih dolžnosti, ki sem jih prevzel od Svojega prevzetenega prednika, in iz lastnega najglobljega prepričanja Vam hočem izjaviti in slovesno zagotoviti, da je Moja neomajna volja, vsikdar izvrševati svoje vladarske pravice v resnično ustavnem duhu, nekršene spoštovati svoboščine, zajamčene v državnih osnovnih zakonih in neskršen ohraniti državljanom oni delež na ustvaritve državne volje, ki ga določa sedaj veljavna ustava.

V zvestem sodelovanju svojega ljudstva in njegovih zastopnikov vidim zanesljivo oporo za uspeh svojega delovanja in Jaz mislim, da blagor države, katere slavni obstoj se je ohranil vsled trdnega in skupnega nastopa državljanov v viharjih svetovne

grlo zastonj. Ker se je režal in govoril za celo faro, ga je povabil rad vsak k mizi in mu ponudil poln kozarec; vsaj mu je v zahvalo katero na hitro ubranil povedal ter mu pokazal, kako treba zapotegniti hribovska usta, da potem ljudje pravijo: Človek se smeji.

Remšniški možje so Plajta cenili in ga napolnili radi zgovornosti in tolikanj v planinah pogrešanega smeha.

Kaj se le ženski spol, kateremu sta na naglo zaokrožena beseda in srca živonko doneč smeh vse na svetu. Zaljubljene — ne! govorimo po domače, ne po mestno prisiljeno, rade so imele Fičeta dekleta, žene in babure. Pri Adamovih potomcih je Plajt cvetel v časti; Evine hčerke so ga imele vse povprek rade.

Sedaj pa vas vprašam: Ali mar nista uživanje časti pri moških in čiščanje pri ženskah bogastvo tega sveta? Človek, ki ima jesti in pititi, za prigrizek in namazek pa še občo ljubav, ali ni tak bogat in sicer prav dobesedno vzeto?

V poletnem času je Fiček drvaril, govoril, pil in rajal. Pa v hribe se priklati zgodaj ostra zlma z visokim snegom, ki zaplanka vse poti, samo ljubezenski ne. Po zimi, v snegu in mrazu, so varali in prekuhavali moji hriboveci mehke srčne občutke, sklepali zakonske zvezze in obhajali gostje. Zgled in pa vzor vse zabave, vsega veselja je in ostane pri nas na kmetih — gostija!

Gostijo, ta pravcati raj veselja, po katerem se mi cedijo še dandanes sline, poznali in gojili so tudi moji Remšničani. Ce se je ženil, je gostoval vsak bajtar kot gruntar, seveda vsak po svoje.

Zima, visoko snežena zima, ognjišče, ob katerem so se pogrevala in topila v ljubezni sicer oledenela planinska sreca, je bila najbolj razsežno polje Plajtovega Fičeta. Ne pretiravam, če trdim, da brez

vojne, tudi za čas miru ne more biti varnejše zasidran, kakor v nedotakljivih pravicah zrelega in domoljubnega svobodnega ljudstva.

Prisege ne bo.

Svest si Svoje obveznosti, podati ustavno zaobljubo in trdno se držeč takoj po nastopu vlade na znanjenega namena, da to zaobljubo zvesto izpolnimi, moram zaeno držati pred očmi določbo državnootmeljnega zakona, ki polaga odločbe v velikem trencutku mirovnega sklepa samo v Moje roke.

Jaz sem tudi prepričan, da blagoslovljeno prečitanje ustavnega življenja po neplodovitosti prejšnjih let in po političnih izjemnih razmerah vojne ne glede na rešitev onega gališkega vprašanja, za katero je že Moj vzišeni prednik pokazal pot, ni mogoče brez uravnave ustavno- in upravnopravnih podlag skupnega javnega življenja, tako v državi kakor v posameznih kraljestvih in deželah, zlasti na Českem. In Jaz zaupam v to, da spoznanje Vaše resne odgovornosti za uravnavo političnih razmer, vera v srečno bodočnost tako krasno ojačeno države v tej grozni vojni. Vam, Moji častiti gospodje, podari moč, da ustvarite skupno z Menoj v kratkem predpogoje, da v okvirju enotnosti države in z zanesljivo sigurnostjo njenih opravil damo prostora tudi svobodnemu narodnemu in kulturnemu razvitu enakopravnih narodov.

Iz teh razmotrivanj sem se odločil, pridržati ustavno zaobljubo za, upam, ne daljni čas, ko bodo temelji nove, močne, srečne Avstrije za prihodnje robove zopet zgrajeni na znotraj in na zunaj. Danes pa že izjavljam, da hočem biti Svojim zvestim narodom vedno pošten, ljubezni in vesten vladar v smislu ustavne misli, katero smo prevzeli kot dedičino očetov, in v duhu one prave demokracije, ki je ravno med viharji svetovne vojne v činih skupnega ljudstva na fronti in doma čudovito prestala ognjeno preizkušnjo.

O Rusiji.

Veliki sošredni narod na vzhodu, s katerim nas je vezalo nekoč staro prijateljstvo, se najbrže po počasnem premisleku svojih pravih ciljev in nalog znova približuje mirovnemu naziranju in išče iz teme pritiska pravo pot, ki rešuje imetja bodočnosti, predno jih je požrla brezmiselna vojna politika. Mi upamo v interesu človeštva, da ta razvoj notranje preobrazitve se prebori tudi na zunaj do moči polne volje in da taka razjasnitve javnega duha seže tudi na druge sovražne dežele. Kakor se skupina naših držav z neomajno težo bojuje za čast in obstoj, je pa in ostane napram vsakemu, ki pošteno opusti misel, ogrožati jo, rada pripravljena, pokopati prepir, in kdor potem hoče boljših, bolj človeških stikov, dobi na tej strani gotovo dobrohotnost, prevo spravljivega duha. Za sedaj pa ne opeša naša bojna volja, naš meč ne otopi.

Skrb za državljanе.

Obžalujem rastoče žrtve, ki jih nalaga dolgotrajna vojna prebivalstvu. Obžalujem kri Mojih hrabrih vojakov, utrpihne vrlih meščanov, vse nadloge in stiske, ki jih prenašajo radi ljube domovine tako juško.

Ena najnajnejših nalog je, skrbeti za preostale po padlih in za one, ki so v vojni izgubili svojo

Plajta se ni vklepal v zakonske telege (jarem) nobeden samec ne vdovec. Pa nikar ne mislite, da bi bil Fiček meštaril z zakonsko robo, da bi bil nastavljal drugim zakonske mreže v svoj lastni prid in korist. Ne! Obrekél bi ga na grdo in debelo, če bi trdil, da je bil za moje vednosti kovač in meštar v zakonskih zadevah. Remšničani so zavezovali sami one nerazložljive vozle, ki jim pravimo zakon. Fičeta so vabili na gostije, da je gladko naglo govoril in veseljal povabljence.

Da ne bom kvantal po nepotrebem in na dolgo, povem na kratko: Fiček je bil na vsakem gostovanju camer (drug). Služba planinskega camerja pa ni tako jednostavno priprosta, kakor znači nje ime. Ni samo dovolj, da bi popeljal camer nevesto pred oltar, dobro jedel in obilo pil, ne! Camer je v onih krajih kolo, ki mora neprestano vrteče sukati na gosti in govor in zabavo.

Kakor že obilo omenjeno, je držal v oblasti govor in zabavo na Remšniku jedino dobro Fiček, radi tega je tudi camroval gruntarjem in bajarem skozi desetletja. V Plajtovega Fiča, v najboljšega camerja vse fare, katerega slavo bo trosilo ustno izročilo še v stoletja, je bilo uprtih za mojih časov, na njem je viselo in obtičalo marsikatero oko in srce.

Vsak mi bo zatrjevalno potrenil z očesom, če povem, da sta na svetu najnevarnejše orožje: žensko oko in sreca. Prešeren je resnično pel: „Slep je, kdor se s petjem ukvarja.“ Jaz pa pravim: Trikrat in tisočkrat slep je, kdor se ukvarja z ženskim srem in okom.

Proti pušicam, sulicam in mečem so se oklepali vitezi v železje. Proti kroglam krije in ščiti paše viteštvu mati zemlja; a ni ga tako trdega jekla, ne tako globokega strelskega jarka, katerega ne bi prevrtlata ter preluknjala žensko oko in srce.

(Dalje prihodnjič.)

delazmožnost. Poleg tega gre za to, da razvijemo živahnou politiko za blagor v dvojni smeri, na eni strani za pospešitev pridelovanja in na drugi strani za socialno skrb.

Izkušnje vojne so dokazale, kako čudovito prožno je pridelovanje. In zopet se bo moral izkazati, ko bo šlo za to, napraviti prehod v bodoče mirovno gospodarstvo in iz mnogostranske vezanosti, ki jo je prinesla vojna s seboj, najti zopet pot v redni razvoj razmer.

Nič manj mi ni na srcu socialna skrb. Vojna je prizadejala ljudski sili težko škodo ter je pričakovati iz enačbe le od smotrene obljudovalne politike. Treba je močnih odredb na širokem polju ljudskega zdravstva. Boj proti ljudskim boleznim, preprečevanje visoke umrljivosti dojenčkov in roki v roki s tem dalekosežni razvoj naše mladinske skrbi, boj proti zanemarjanju dece in času primerni preustroj zastarelega mladostnega kazenskega prava bo Vaša skrb in skrb Moje vlade. Tudi bo treba skrbeti, da se zadosti stanovanjskim potrebam širokih mas, zlasti rodinam z mnogimi otroci. Enako nujno zahtevajo rešitev. Vam že dolgo dobro znana vprašanja socialnega zavarovanja. Moja vlada bo smatrala za svojo dolžnost, da izpopolni zakon za varstvo delavcev. Posvečala bo posebno pozornost onemu delu našega delavstva, od katerega telesno in duševne zmožnosti je bočnost naše ljudske sile in našega gospodarskega življenja v prvi vrsti odvisna: ženam in mladostnim delavcem. Tudi srednji stan, ki so ga gospodarske posledice vojne zadele posebno težko, ne sme pogrešati marljive državne skrbi.

Vse prebivalstvo ni samo popolnoma izpolnilo, marveč celo prekosilo pričakovanja, ki jih je smela država v teh težkih časih staviti do njega: to prebivalstvo ne sme v državi doživeti nobenega razočaranja. Gotovo se bo uresničenje takega skrbstva moglo izvršiti le polagoma in z dobrim prevdarkom, da ne uniči morda iz najboljših namenov izvirajoča prenagljedenost gospodarskih temeljev, na katerih se najdvigne zgradba socialnega blagostanja. Samo sodelovanje države in družbe po načrtu more pripraviti duševne in stvarne sile, ki jih zahteva izvedba one velike naloge.

Sklep.

Castita gospoda obezb zbornic državnega zbora! Velik trenutek je to, ki pripelje prvič novega vladara skupaj z ljudskimi zastopniki. Skupna iskrena ljubezen do domovine, skupna trdna volja služiti domovini do skrajnosti, budi blagoslov tega trenutka! Naj bi uvedel dobo cvetoče povzdigne, dobo moči in ugleda za staroslavno Avstrijo, dobo sreče in blagra za Moje ljubljene narode! V to pomozi Bog!

Naše žrtve za domovino

V ogrskem mestu Keszthelyi je v bolnišnici umrl po daljši bolezni, dobljeni na bojišču, ogrski Slovensec Ignac Ivko, doma iz Srednje Bistricice. Bil je tih, a vrl sin svojih staršev. Prideljen je bil domobranskim topničarjem.

Pri kraju Szastarka pri Krasniku na Rusko-Polskem je dne 4. julija 1915 padel 19letni Anton Isek, doma od Sv. Križa na Murskem polju. Porocilo o njegovi smrti je došlo še le nedavno. Padli je bil vrl sin, ljubljeni brat in spoštovan pri vseh, ki so ga poznali. Bodim mu poljska zemljica pravlahka!

Pred nekaj tedni je padel na soški fronti junake smrti praporščak Jožef Vošinek, doma iz Hošnica pri Slov. Bistrici. Zelo nadarjen, prijažen do vsakega, vedno vesele narave in nad vse priljubljen pri njegovih prijateljih, je moral zapustiti v zgodnjem mladostih vse, kar mu je bilo ljubo in draga. Stal je pred durmi dopusta, da vidi po dolgih mesecih spet svoje domače, ki jim je bil ves čas najboljša podpora, največje veselje. Ali usoda je hotela pa drugače. Padla je slana in pobrala spet slovenskega junaka. Slava njegovemu spominu!

Dne 11. maja je bil od granate v glavo zadet črnovojnik Anton Haber, imejitelj male srebrne hraprostne kolajne. Doma je bil v Guštaju na Koroskem in v 32. letu svoje starosti. Pokopan je na vojaškem pokopališču v Ravni. Dne 13. maja sta pa padla kot žrtev sovražne granate Volgemut Jožef, doma iz Kicarja pri Ptuju, ter Benedikt Nosak, doma iz Ribnice na Pohorju. Oba sta bila zavedna Slovenca in prijatelja „Slov. Gospodarja.“ Pokopana sta na vojaškem pokopališču P. Št. 3.

Velika žalost je zadela Andreja in Katarino Dovar iz Štatenbrega pri Makola. Edini sin Jožef Dovar je bil na italijskem bojišču dne 13. maja od sovražne granate močno ranjen in je takoj na večno zaspal. Bil je star 20 let. Rajnega je vse rado imelo. Dovarjevi hiši, ki je zvesta prijateljica „Slov. Gospodarja“, odkrito sožalje!

Dne 19. maja je daroval svoje mlado življenje za domovino Vincenc Antoličič, desetnik pri 47. pešpolku, doma od St. Miklavža na Dravskem polju. Junak je bil svoj čas za kuharja, potem pa je dobil srd nad verolomnega Italijana ter se je javil prostovoljno v vojno vrsto. Boril se je v Vipavski dolini. Ko so njegovi tovariši večinoma bolehalni radi slabega vremena, se je on držal kot jekleni vo-

jak. Ni ga pripognila nobena sila. Dne 19. maja ga je kos železa od sovražne mine zadel tako nesrečno, da je v štirih urah izdahnih svojo blago dušo. Pokojni je bil odlikovan radi hrabrosti s srebrno kolajno II. vrste ter je bil večkrat pohvaljen od svojih predpostavljenih. Cital je zelo rad slovenske časnike, posebno „Slov. Gospodarja.“

Dne 11. maja je prinesel brzjav žalostno novico, da je posestnik Martin Vučina iz Sovjaka, župnika, S v. Jurij ob Ščavnici, v bolnišnici v Brnu na Moravskem po kratki in mučni bolezni, s previden s sv. zakramenti za umirajoče, izdihnil svojo dušo v 34. letu svoje starosti. Rajni je bil priden delavec ter lep vzgled vsem možem. Bil je ranjen na severnem bojišču in ko je ozdravel, je vstopil med boritelje proti Italijanom. Pa Gospod Bog mu je odločil, da se mu ni treba tam dalje bojevati ter mu je poslal smrtno bolezni, v kateri je daleč od svoje domovine našel prostor za svoje zemeljske preostanke. Zapustil je plakajočo ženo in dva majhna otročiča. Bil je zvest naročnik „Slov. Gospodarja.“

Z bojišča se nam piše dne 29. maja: Z žalostnim srcem naznajamo tužno vest, da smo izgubili dne 25. maja našega nam dragega in nepozabnega tovarša in soborilca Alojzija Grajfera. Zadela ga je sovražna granata v prsa tako močno, da je v nekaj trenutkih izdahnih svojo hrabro dušo. Bil je vrl slovenski junak, doma od S v. Martina pri Vurbergu. Boril se je od začetka vojske na russki fronti in sedaj že čez 18 mesecev proti našemu najhujšemu izdajalskemu sovražniku, Italijanu. Bil je zvest izpolnjevalec svojih vojaških dolžnosti. Bil je zvest cesarju in Avstriji tako dolgo in vdano, da ni položil svoje mlađe življenje na oltar domovine v najlepši dobi, v 24. letu. Ostal nam bo v trajnem spominu. Lahka mu bodi kraška zemlja. Franc Roškar, desetnik od S v. Jurija v Slov. gor.; Fran Gerlič od S v. Petra pri Mariboru; Janko Ull od S v. Ilijja v Slov. gor.; Jakob Hrastnik, Janez Sercer in Jožef Fažman od S v. Martina pri Vurbergu; Jakob Vake od S v. Benedikta v Slov. gor.; Jožef Karner iz Kamnice.

Od S v. Antonia v Slov. gor. se nam piše: Vsled ran, dobljenih na laškem bojišču, je umrl v Ljubljani naš vrli mladenič Pet. Čeh, doma iz Župetinc. Bil je dober in značajen mladenič. Starši so z njim izgubili pridnega sina, naša mladenička Marijina družba pa vrlega družbenika. Težko prizadeti starši in drugi domači naj se tolažijo s tem, da mu bo Marija izprosila v nebesih večni mir in blaženost. — Meseca majnika smo spremili k zadnjemu potčiku vsem priljubljenega župljana Ferdinandu Geratič, posestnika v Cogetincih. Dobil je na bojišču kroglo v glavo in je vsled nasledkoy rane, ki je poškodovala možgane, moral v prezgodnji grob. Rajni je bil tihega, plemenitega značaja. Zapušča vdovo, ožaloščene starše, brata č. g. kaplana Ivana Geratič in druge sorodnike. Naj mu bo lahka domača zmijica, katere zvest sin je bil, v nebesih pa naj mu sveti večna luč!

Iz Braunsvejga pri Slinici se nam poroča žalostna novica, da je edini sin Ivan Ifnik moral dati svoje mlađe življenje za domovino v 22. letu svoje starosti. Čez dve leti se je vojskoval na raznih bojiščih, a dne 25. maja t. l. ga je zadela sovražna krogla, kakor tudi lansko leto njegovega brata, 28letnega Boštjana. V najlepši dobi svojega življenja sta moralu darovali svoje mlađe življenje cesarju, dušo Bogu, srce pa Mariji.

Pretresljiva in žalostna novica je zadela Šeruško družino na Kušerniku pri S v. Jakobu v Slov. gor. Oče in gospodar je nagle smrtil zapustil to nemirno in solzno dolino. Kakor piše č. g. vojni kurat, je dne 14. maja, 53 let star, v vojaški bolnišnici mirno v Gospodu zaspal. Minulo je 5 mesecev, odkar se je poslovil od doma in kakor bi že slutil svojo smrt, je reklo: „Mene ne bo več nazaj.“ Rajni je bil mirnega in tihega značaja, vsem priljubljen in drag znanec.

Umrl je v bolnišnici v Brežicah dne 25. maja Anton Zemljak, doma iz Kopriavice. Poklican je bil leta 1915 v vojaki, tam si je nakopal težko in neozdravljivo bolezni na srcu in obistih. Bolehal je nad eno leto ter zadnji čas trpel velike muke, vendar mirno, potrežljivo in vdano v voljo božjo. Upal je trdno, posebno zadnje dni, da še ozdravi. A bilo je Bogu dopadljivo, v cvetju mladosti še le 20 let starega poklicati ga iz te solzne doline.

Vsem padlim slovenskim junakom naj sveti večna luč!

Italijansko bojišče.

Deseta italijanska ofenziva je trajala od 13. maja do 1. junija. Ta dan je nastal odmor velikih napadov in sedaj se vršijo le manjši sponadi. Italijanska armada je v 19dnih bitki izgubila nič manj nego 180.000 mož mrtvih, ranjenih in vjetih, a vspeh za te ogromne žrteve je naravnost mašenkosten: gora Kuk in porušena vas Jamlje. Glavno pa je: Italijani kljub svojim ogromnim žrtvam v dosežanji deseti bitki niso mogli prebiti naše fronte, ki stoji trdno in neomajano. Vzradoščen nad tem vspehom je naš cesar obiskal hrabre soške bojevnike, jim izrekel svojo

zahvalo in priznanje ter je njihovega slavnega voditelja Boroeviča odlikoval z najvišjim vojaškim odlikovanjem, s komanderskim križem vojaškega Marija-Terezijinega reda. — Sedanj odmor v deseti bitki pa še ne pomeni konca ofenzivnih italijanskih napadov. Iz Italije prihajajo poročila, ki pravijo, da se Kadornova armada zopet pripravlja na nove navale, ki bodo baje sedaj predvsem naperjeni na južni del kraške fronte proti Trstu. Tam leži važno ribivo „Grmada“ imenovano. Lahko so se v dosedanji ofenzivi ter se tudi v bodoče bodo na vso moč trudili, da bi z artilerijskim ognjem obvladovali okolico Trsta. Sloveči naš vojskoved, hrvatski general Boroevič, pa se v zaupanju na božjo pomoč nadeja, da Lah tuži v bodoče ne bo prodrl proti Trstu. Pot mu zavaja vlašča naša armada, med njimi na tisoč slovenskih sinov.

Italijani izgubili 180.000 mož

V 19dnih bitki so Italijani vrgli v boj najmanj 35 svojih divizij, kar se je dalo zapaziti in dolgočiti v prvih vrstah. Po teh računih, ki jih je sestavil naš generalni štab po natančnih podatkih, je na 40 km široki fronti od Tolmina do morja naskakovala najmanj polovica vse italijanske armade. Mrtvih in ranjenih ima v tej ofenzivi do sedaj italijanska armada najmanj 16 000 000 mož, vjeli pa smo na d 16 000 000 mož, tako da znašajo celoslovene italijanske izgube v deseti soški bitki krog 180 tisoč mož.

Kaj so Italijani pridobili?

V deseti italijanski ofenzivi so Lahki pridobili na primorski fronti samo goro Kuk, ki v vojaškem oziru ni pomenljiva, in vas Jamlje na Krasu. Naša fronta na Primorskem stoji trdno.

Slovenski vojak o deseti ofenzivi.

Ob Soči, 30. maja. Par razmeroma mirnih dni je preteklo tako, da ni več dvoma, da je končana (ali prekinjena) deseta sovražna ofenziva, ki se je ob hrabrem odporu naših čet izjalovila z groznljimi izgubami za sovražnika. Ker je o dnevnem poteku bojev že iz uradnih poročil dovolj znano, hočem omeniti le nekaj podrobnosti, ki jih v časnih ni bilo najti. Naš spodnještajski (87.) pešpolk je tudi tokrat pod spremnim vodstvom častno rešil svojo prevažno nalogu. Imel je braniti 2 višini, ki ste bili v uradnem poročilu skoro dnevno imenovani kot cilj ljudih, pa brezvsežnih sovražnih napadov. Da se je sovražnik posluževal vseh mogočih sredstev, da bi prebil našo črto, je samoumljivo, kajti ta naval je presegal vse prejšnje. Kakor so izpovedali vjetniki, je Kadorna iz Sabotina opazoval potek bojev, navduševal vojake, obetal zlate gradove, posiljal čete za četami, ki pa so bile vselej z ogromnimi izgubami vržene nazaj. Le enkrat se jim je posrečilo za par trenutkov, da so se na S v. gori vzdržali in si ogledali malo samostan in cerkev, pa samo mimogrede, kajti vrli Slovenci so požrešnim kmalu dopovedali, da jih takrat ni bilo, ko smo cerkev puhvali (zidali) in jih zato še zdaj ni treba. Hočeš nočeš, morali so jo popihati, kar jih je ostalo, nazaj v svoje postojanke, drugi pa so šli „avanti“ proti Trstu in Ljubljani, kakor jim je Salandra napovedal pred dvema letoma, in danes se nahajajo na varnem nekje v avstrijskem zaledju. Tako se izpoljujejo besede slavnega Gregorčiča, ki sklepa svojo, proročko pesem o Soči:

„In tujce, zemljelačne, vstopi na dno razpenjenih valov!“

Mnogo pozdravov!

Jožef Lah, S v. Lenart pri Vel. Ned.

Cesar in cesarica pri hrabrih soških bojevnikih.

V spremstvu zunanjega ministra grofa Černina in načelnika generalnega štaba pl. Arca sta cesar in cesarica dne 1. junija odpotovala na soško fronto. Cesarska dvojica se je dne 2. junija ob 7. uri pripljala v Ljubljano. Odtod se je cesar odpeljal preko Divače v Opčino na fronto, da izrazi svojim junashkim braniteljem ob Soči pohvalo in priznanje. Ob začetku potovanja se mu je pridružil hrvatski general Boroevič. Cesar, poln hvaležnosti in priznanja za junashke branitelje ob Soči, je izročil generalu Boroeviču najvišje vojaško odlikovanje, komanderski križ Marije Terezije, ter je zaukazal sledič razglas:

Moji armadi ob Soči!

Ne morem vsakemu posameznemu od Vas okvirko osebno izreči svoje zahvale.

Komanderski križec vojaškega reda Marije Terezije, ki sem ga danes pridel na prsa Vašemu izbornemu voditelju, generalnemu polkovniku pl. Boroeviču, naj predoči. Moje najvišje priznanje ne samo armadnemu poveljniku, marveč naj bo Vam vsem, vodjem in vojakom, dokaz Moje globoke zahvale in ponosnega zadovoljstva.

V najtežji, večdnevni borbi ste odbili dolgo pravljene, s posebno mogočnimi silami izvršene sov-

ražne napade ter ste pokazali sovražniku, kakšno ju naštvo napolnjuje Vaša prsa.

Cutim se prisiljenega, da pohitim k Vam, da se Vam v Vaši sredini iz dna srca zahvalim za Vaše juhaštvo, vztrajnost in vdanošč.

Iz vseh delov ljubljene domovine sestavljeni, ste z združenimi močmi zvesto skupaj delajoč, izvršili občudovanja vredne čine in si zaslužili gorko zahvalo domovine.

Božji blagoslov je bil z nami. Molimo k Vsega-mogočnemu, da nas naj tudi v bodoče spozna za vredne svojega milostnega varstva in svoje zaščite. Naj nam podeli končnoveljavni polni vspeh."

Med potom od Divače do Općine je cesar srečal mnogoštevilno vojaštvo, ki se je udeležilo bojev 10. laške ofenzive. Prijazno se je razgovarjal s posamezniki, častniki in prostaki. V Trstu je bil naš cesar nad vse prisrčno navdušeno sprejet. Ko je odlikoval razne častnike, se je preko Ajdovščine in Postojne vrnil v Ljubljano.

Cesarica Zita v Ljubljani.

Cesarica je posvetila v Ljubljani med tem ves dan obisku bolnišnic, kjer so se nahajale krvave žrtve desete soške bitke. Ljubljana, kamor je prispeval cesarica nepričakovano, se je odela v praznično obleko, kakor hitro je izvedela, da prihaja deželna mati kronovine. Cesarica je sprejel nepopisen vihar navdušenja. Cesarica je posetila garnizijsko bolnišnico št. 8. Leonišče, honvedsko bolnišnico in rezervno bolnišnico v obrtni šoli. Obdarovala je naše ranjence, naše hrabre bojevnike desete soške bitke, s častjo in slavo in jim izrekala tudi zahvalo in tolažbo. Dokazala pa je tudi napram vjetnikom, ki so prišli v naše roke, najtoplejšo človekoljubnost in se jih spominjala goreče v molitvah.

Cesarica Boroevič.

Iz Ljubljane je poslala cesarica sledičo pretresljivo brzovjavko armadnemu poveljniku pl. Boroeviču:

"Zmagoslavni voditelj junaških čet v številnih bitkah bo zastavil vse sile — tega sem si svesta — da se olajšajo bolečine iz bojev za domovino in prestol bojujočih se vojakov. V Vašem spremstvu, ljubi generalni polkovnik pl. Boroevič, nameravam posesti jutri nekatera mesta, kjer deluje moderna zdravniška umetnost za povrnitev zdravja ranjenim junakom ali za olajšanje njihovega stanja. V prepričanju, da bom videla tamkaj le dobro, se Vam in vsem v sanitetni službi delujočim zahvaljujem že danes za Vaš trud in dobrobit naših ljubih, zvestih ranjencev."

Vojskovedja pl. Boroevič se je cesarici v imenu stotisočev naših hrabrih vojakov za pozdrav spoštli-vo in prisrčno zahvalil.

Cesarska dvojica odpotuje na jug.

Iz Ljubljane sta cesar in cesarica odpotovala dne 3. junija zjutraj z avtomobilom v Postojno, kjer sta bila z velikanskim navdušenjem sprejeta. V župnijski cerkvi sta se udeležila sv. maše. Med tem je ljudstvo cesaričin avtomobil okrasilo z zelenjem in cvetjem. Cesarica je po sv. maši obiskala bolnišnice v Postojni in bližnjih krajih. V spremstvu generalnega polkovnika pl. Boroeviča se je preko Senožeč, Sežane in Općine peljala v Trst, kjer je bila od prebivalstva navdušeno in prisrčno sprejeta; povsed je obiskala vojne bolnišnice ter je tolažila, hvalila in božirila ranjence. Cesar pa se je med tem odpeljal v Ljubljano, kjer je bil svečano sprejet. V motornem čolnu se je cesar odpeljal k bojni ladji "Novara", katera se je v zadnji pomorski bitki v južni Adriji zopet prav posebno proslavila. Osebno je pripel hrabrim častnikom in moštvu podeljena odlikovanja. Nato je obiskal veliko bojno ladjo "Viribus Unitis." Popoldne se je cesar vrnil v Postojno, odkoder sta se s cesarico zopet vrnili v Ljubljano. V pondeljek, dne 4. junija zjutraj sta najvišja gosta zopet odpotovala iz slovenske prestolnice.

Na drugih bojiščih.

Na ruskih bojiščih je ruska artillerija zadnji čas večkrat poskušala svojo srečo, a naši topovi so ji dali navadno tako točen odgovor, da je kmalu obmolknila. Cetverosporazum zahteva od ruske vlade, naj začne ruska armada z ofenzivo proti nam, da bi tako bilo naše armadno vodstvo prisiljeno odpoklicati več vojnih sil iz juga na severovzhod. A zdi se, da ruska armada za taka podjetja ni več ali še ni zopet pripravna.

Rumunska armada se je začela nekoliko živahnejše gibati. V dolini reke Putne so rumunski oddelki nekaterikrat napadli, a so bili odbiti. V rumunski nižavi ob Seretu in Donavi mestoma živahn obojestranski artillerijski ogenj.

Na francoskem bojišču ludi artillerijski boji v Flandriji in močni angleški navali na črti južno-vzhodno od Arrasa, ki so pa bili večinoma brezvsepsi. Dalje proti jugovzhodu in v Šampanjiju so Francuzi napadali nemške postojanke, toda tudi tu brezvsepsi. Nizozemsko časopisje piše, da so ti boji samo predigra velikim dogodkom na francoskem bojišču.

Na macedonskem bojišču manjši spopadi ob bregovih rek Vardar in Struma ter ob jezeru Doiran. Na ostalem delu fronte nobenih večjih dogodkov.

Na turških bojiščih razven malenkostnih spopadov na kavkaškem in artillerijskih bojev na egiptovskem bojišču nobenih pomembnih vojnih dejanj.

Kaj je z mirom?

Mirovno gibanje ni v tem tednu nič napredovalo. Glede miru stojimo tam, kjer smo bili pred temi. Nasprotno se zatrjuje, da bo v bližnjem času na vseh frontah in tudi na morju vsplamela enotna sovražna ofenziva proti Nemčiji in njenim zaveznicam. V Stockholmu na Švedskem se zbirajo že mesec dni zastopniki socialnih demokratov iz mnogih dežel, da se posvetujejo, kako bi bilo mogoče čimpreje priti do miru. Toda iz dosedanjih vseh pravzaprav nevspehov sledi, da se motijo oni, ki upajo od tega zborovanja kaj posebnega. Prišli so ali bodo na zborovanje zastopniki nekaterih držav, toda kaj pomaga posvetovanje in govorjenje, če pa ni moči za izvršitev storjenih sklepov. Francoski ministrski predsednik je pred nekaj dnevi ostro nastopil proti Štokholmskemu posvetovanju ter je izjavil, da francoska vlada francoskim socialistom ne bo dala dovoljenja za potovanje v Štokholm. Francija noči prej skleniti mir, dokler Nemčija ne bo ponizana ter prosila svojih nasprotnikov za mir. Kakor objavlja ruski delavski in vojaški svet, se bodo glavnata posvetovanja v Štokholmu vršila od 28. junija do 8. julija t. l.

V Nemčiji sta dve veliki struji: ena je za to, da se sklene mir brez zemeljskih pridobitev in brez vojne odškodnine, druga pa je za brezobzirno nadaljevanje vojske, da se doseže takozvani Hindenburgov mir, t. j. mir z zmago nad sovražniki, torej z zemeljskimi osvojitvami in odškodninami. Prehranjevalne težave so v Nemčiji še hujše kot pri nas. Zatega delj pravijo prijatelji miru v Nemčiji, da bi bilo za nemško državo sedaj mnogo ugodnejše skleniti mir, kakor pa čakati, da pride tako veliko pomankanje, da bi se moral začeti z mirovnimi pogajanjami.

Glavni srd naših sovražnikov je, kakor se vidi iz vseh vladnih izjav sovražnih držav, naperjen proti Nemčiji. Nobena država noč skleniti z Nemčijo posebnega miru. Drugačen je položaj med Avstrijo in drugimi državami. Z nami bi baje bile pripravljene skleniti mir ne samo Rusija, ampak tudi Anglija in Francija sta svoje stališče do nas precej spremene.

Sv. Oče se že tudi neprestano trudi za mir ter vabi k molitvi, da bi se izprosila od Boga milost skorajnjega miru. Po vseh rimskih cerkvah se na papeževu povelje noč in dan moli za mir. Ko bo ugoden čas za to, bo baje Sv. Oče Benedikt XV. predložil vojskujočim se državam mirovni načrt, ki bo za vse sprejemljiv in ne bo nobene države ponižal.

Razne politične vesti.

Novoministrstvo smo dobili v Avstriji. Ministrstvo se zove: "Ministrstvo za ljudsko zdravje in socialno skrbstvo." Naloga tega ministrstva bo boj proti vojnim kužnim boleznim in socialno skrbstvo za oškodovane po vojski in zaostale po paščih, skrb za mladino, stanovanjske zadave in socialno zavarovanje. Priprave za novo ministrstvo vodi minister dr. Bernrajter.

Naše poljedelsko ministrstvo je vodil dosedaj ministrski predsednik grof Klam-Martinic. Sedaj pa je grof Klam odložil to ministrstvo in cesar je poveril vodstvo tega ministrstva oddelnemu načelniku dr. vitezu Seidl. Splošno mnenje je, da avstrijski kmetje že dolgo časa nimajo v ministrstvu zastopnika, ki bi se resno zavzemal za kmetiske koristi. Na to mesto bi spadal mož, ki bi, če že ravnomi kmet, pa vsaj imel ožje stike s kmeti in bi poznal kmetski položaj.

Minister za Galicijo dr. Bobrzynski je odstopil. Cesar je te dni njegov odstop sprejel. Nov minister še ni imenovan.

Na Ogrskem se vedno nimajo novega ministrstva. Cesar je pozval skupnega finančnega ministra, Madžara barona Buriana, naj pomaga spravljati politične razmere na Ogrskem v red. Burian se sedaj dan za danovom posvetuje z ogrskimi politiki vseh strank, kako bi se rešila sedanja politična zmešnjava na Ogrskem. Tisza ne odneha. Za njim stoji trdnosklenjena večina, ki pravi, da ne mara so delovati z manjšinskimi strankami in da tudi ne soglaša z volilno preosnovno, kakor jo zahteva kralj in po kaferi bi ljudstvo dobilo več pravice. V ogrski večni (Tiszovi) stranki imajo glavno besedo protestanti, kalvinci, Židje, svobodomiselci, milijonarji in enake vrste ljudi. Ni torej nobeno čudo, da sa takij ljudje bojijo, da bi prišlo ljudstvo, zlasti katoško, do edje besede.

Tedenske novice.

Duhovniške vesti. Župnijo Sv. Peter pri Radgoni je dobil č. g. Anton Koebek, župnik pri Sv. Kri-

žu nad Mariborom; župnijo Spodnja Sv. Kungota je pa dobil č. g. Vinko Kraner, provizor pri Sv. Petru pri Radgoni.

Birma v dekaniji Novacerkev. V petek po prazniku Sv. Rešnjega Telesa bodo naš prevzeti gospod knezoškof odpotovali v novocerkovsko dekanijo, kjer bodo v soboto, dne 9. junija, v Vojniku, v nedeljo, dne 10. junija, v Novicerki in v pondeljek, dne 11. junija, v Vitanju delili zakrament sv. birme.

Vsičko odlikovanje namestnika štajerskega deželnega glavarja. Namestniku štajerskega deželnega glavarja, državnemu poslancu in članu kontrolne komisije državnih dolgov, okrožnemu zdravniku dr. F. Jankoviču v Kozjem, je cesar podelil častniški križ Franc Jožefovega reda. Zaslужenemu odlikovanju iskreno čestitamo!

Iz politične službe. Okrajni tajnik celjskega okrajnega glavarstva Josip Kramberger je stopil v začasni pokoj.

Poročnik Mihael Zafošnik †. Zopet nova žrtev za domovino! Dne 26. maja ob 11. uri dopoldne, je padel na soški fronti, od sovražne krogle zadet nadpolni mladenič Mihael Zafošnik. Izdihnil je svojo blago dušo v naročju svojega brata Pavla, ki je bil pri njem častniški sluga. Bil je doma iz Šp. Novovasi v župniji Slov. Bistrica. Dovršil je 6. gimnazij s prav dobrim vspehom. Nato je moral k vojakom, kjer je napravil izpite za enoletnega prostovoljca in tako postal poročnik. Služil je pri domačem pešpolku in sicer je bil v zadnjem času prideljen oddelku strojnih pušč. Ves čas se je bojeval proti verolomnemu Lahu, ki je zdaj končal tudi njegovo načudno življenje. Zafošnik je bil tih, miroljuben značaj, prijazen in ljubezniv v vsakim, tudi najpripomembenim človekom. Bil je zaradi svoje ljubeznivosti silno priljubljen pri vojaštvu, in sicer pri moštvu in častniških. V njegovih prsih je bilo pošteno, katoliško, slovensko sreco. Ljubi Bog naj tolaži dobre starše, posebno blago mater, pa tudi njegove brate in sestrice, ob tej prebriški izgubi!

Slovenec sestrelil laško letalo. V zračnem boju je bil ob deseti italijanski ofenzivi ranjen v desno nogo opazovalec letalski poročnik Slovenec Vencelj Vrtovec, ki je poprej sestrelil sovražno letalo.

Vlaki na južni železnici. Od 1. junija nadalje vozijo na progri Gradec—Maribor—Pragarsko—Ptuj in v nasprotni smeri ter na progri Maribor—Koroško in v nasprotni smeri slediči vlaki za prevažanje oseb: Gradec—Maribor prihod v Maribor ob 7. uri 33 minut zjutraj, odhod iz Maribora (začasno za nevojaško prebivalstvo samo do Pragarskega) ob 8. uri 13 minut predpoldne. Osebni vlak Gradec—Maribor prihod v Maribor ob 12. uri 48 minut opoldne; brzovlak Gradec—Maribor prihod v Maribor ob 2. uri 14. minut popoldne, ki pa zdaj ne vozi dalje proti Trstu. Osebni vlak Gradec—Maribor prihod v Maribor ob 6. uri 46 minut zvečer, odhod iz Maribora (za nevojaško prebivalstvo začasno samo do Pragarskega) ob 7. uri 35 minut zvečer. Osebni vlak Gradec—Maribor prihod v Maribor ob 11. uri 7 minut ponoči; odhod iz Maribora (samo do Pragarskega) ob 11. uri 59 minut ponoči. Maribor—Gradec: Osebni vlak iz Pragarskega v Maribor ob 4. uri 46 minut zjutraj; odhod iz Maribora proti Gradeu ob 5. uri 23 minut zjutraj. Osebni vlak iz Pragarskega v Maribor prihod ob 9. uri 10 minut predpoldne, odhod iz Maribora ob 9. uri 47 minut dopoldne. Osebni vlak Maribor—Gradec odhod iz Maribora ob 1. uri 33 minut popoldne. Brzovlak iz Maribora ob 2. uri 48 minut popoldne. Osebni vlak iz Pragarskega v Maribor, prihod v Maribor ob 7. uri 41 minut zvečer, odhod iz Maribora ob 8. uri 35 minut zvečer. Iz Maribora ob 3. uri 30 minut zjutraj. Osebni vlak ob 10. uri 7 minut predpoldne. Osebni vlak ob 3. uri 29 minut popoldne. Koroško—Maribor: Ponočni brzovlak prihod v Maribor ob 2. uri 30 minut zjutraj. Osebni vlak prihod ob 6. uri 14 minut zvečer. Osebni vlak prihod v Maribor ob 1. uri 28 minut popoldne. Maribor—Ptuj: Osebni vlak odhod iz Maribora ob 7. uri 45 minut predpoldne, prihod v Ptuj (ne stoji na pragarski postaji) ob 8. uri 41 minut predpoldne. Osebni vlak iz Maribora ob 1. uri 35 minut popoldne; prihod na Pragarsko ob 2. uri 13 minut popoldne; odhod iz Pragarskega ob 3. uri 12 minut popoldne in prihod v Ptuj ob 3. uri 43 minut popoldne. Ptuj—Maribor: Osebni vlak odhod iz Ptuja ob 5. uri 41 minut zjutraj, prihod na Pragarsko ob 6. uri 12 minut zjutraj. Osebni vlak odhod iz Ptuja ob 11. uri 7 minut predpoldne (ne stoji na pragarski postaji) prihod v Maribor ob 12. uri 10 minut popoldne.

Razpuščen občinski zastop. Cesarsko namestništvo je občinski zastop občine Gradiška (župnija Spodnja Sv. Kungota) zaradi nesklepnosti razpustilo ter sporazumno s štajerskim deželnim pðborom povrilo začasno oskrbovanje občinskih poslov g. nadučitelju Martinu Vodenik pri Spodnji Sv. Kungoti.

Nikljadi 10vinarski novci pridejo iz prometa. Finančno ministrstvo je izdalо naredbo, da so nikljadi 10vinarski novci veljavni samo do dne 31. decembra 1917. S 1. januarjem 1918 pridejo iz prometa.

Cez počitnice na deželo! Priglasilo se je večje število šolskih dečkic v starosti 12 do 14 let, ki bi rade čez počitnice od 1. julija do 1. septembra še na deželo, kjer bi pomagale pri gospodinjstvu, varstvu

otrok in lažjih gospodarskih opravilih za hrano in stanovanje. Ako kdo sprejme katero teh deklic, naj se obrne na: Ravnateljstvo dekliške meščanske šole v Mariboru, Kasinogasse 2.

Razpisana oddaja tobačne trafičke. Okrajno finančno ravnateljstvo v Mariboru naznanja, da je razpisana oddaja tobačne trafičke v Ptiju, Gosposka ulica št. 2. Več o tem se izve pri okrajnem finančnem ravnateljstvu v Mariboru ali na mestnem uradu v Ptiju.

Gospodarske novice.

Ptujska galica. Posestnik iz ptujskega okraja nam piše: Pojasnite nam, ali je prav, da moramo kmelje na Vurbergu plačati za 1 kg galice 4 K, dočim ga dobijo vinogradniki v sosednjem Šmartinu, ki spada pod mariborski okrajni zastop, po 3 K 40 v z majhnimi dokladami za vožnjo? Zakaj je galica v Ptiju dražja kot v Mariboru? — Odgovor: Ptujski okrajni zastop je samolastno nastavil ceno za galico na 4 K za 1 kg. Gospodje pri okrajnem zastopu računajo velike izdatke za dolgo vožnjo s kolodvora v Ptiju v skladišče okrajnega zastopa in za podrobno prodajo. Vprašali smo pri okrajnem zastopu v Mariboru, ali je opravičeno, da ptujski okrajni zastop galico tako drago prodaja. G. tajnik Eichkitz je izjavil, da se čudi, zakaj ptujski okrajni zastop kar za 60 vin. dražje prodaja galico, ko ima mariborski okrajni zastop že v ceni 3 K 40 v vse svoje stroške pokrite. Zanimivo bi bilo izvedeti, kdo je v Ptiju za okrajni zastop določil tako visoko ceno, kdo oddaja galico in kako daleč je od kolodvora do skladišča, kjer se oddaja galica.

Suša. V naših krajinah je nastopila huda suša. Že dolgo časa ni bilo dežja. Po poju in travnikih žalostno izgleda. Ozimno žito je nastavilo majhne klase, jarina se suši in ne more nikamor naprej, sadje je po več krajinah večinoma odpadlo. Ako ne boste v kratkem izdatnega dežja, se je batí najhujšega. Ob tej priliki opozarjam žetvene komisarje, da se v svojih poročilih ozirajo na žalostno stanje na njivah in pravilno poročajo, da bo oblast dobila pravo sliko o letini in ne bo od kmeta več zahtevala, kakor boste pridelal.

Vspehi shoda živinorejcev v Mariboru. Nastop pristašev Slovenske Kmetske Zveze na shodu živinorejcev v Mariboru dne 20. maja rodil vspehe. Kakor izvemo, morajo sedaj graščaki kakor Scherbaum, pl. Rosmanit in drugi očitati živino ravno po tistem ključu kot kmetski živinorejci. Ker se sedaj odvzema več gospodske živine, se bo kmetsko živino lahko bolj ščitilo. Glede oddaje mlade živine se je že odredilo, da se je mora 50% manj odvzemati kot dosedaj. — G. Schneiter je na shodu obljubil, da se bo odslej skušiček za oddano živino hitreje izplačeval. Kmetje pa pravijo, da se graška vnovčevalnica ni prav nič bolj poboljšala in da še mnogi niso dobili denarja niti za živino, ki so jo oddali meseca marca. Marsikateri kmet bi si moral namesto prodane stare živine nabaviti mlajše živine, a nima denarja. Naj se gospodje uradniki pri graški vnovčevalnici malo bolj podvajajo. — Kakor ob sklepku uredništva izvemo iz Gradca, se bo v mesecu juniju uporabilo na Stajerskem samo 2610 glav mlade živine, dočim se je meseca maja uporabilo 5630 glav. Torej zoperi vspehl!

Najvišje cene za črešnje. Vlada je določila za črešnje, višnje in jagode najvišje cene, ki veljajo od dne 3. junija naprej. Za višnje in boljše vrste črešnje je cena sledeča: za črešnje s peclji 85 K 100 kg, brez pecljev 75 K, za mehke črešnje do 30. junija 70 K, od 30. junija naprej 60 K, za trde črešnje 85 K. Te cene veljajo za posestnike. Za trgovino pa so določene višje cene in sicer za prvovrstne črešnje s peclji 115 K, brez pecljev 100 K, za mehke črešnje do 30. junija 95 K, od 1. julija naprej 80 K, za trde črešnje 115 K. Cene za podrobno prodajo (manj kot 10 kg) določijo okrajna politična oblastva. Pri prodaji manj kot 10 kg sme tudi kmet zahtevati enake cene kot trgovci. Kdor se teh cen ne bo držal, boste kaznovan od politične oblasti z zaporom od 1 tedna do 6 mesecev. Poleg tega se lahko kaznuje še z globo do 10.000 K. — Cene za vrtne jagode so sledeče: navadne jagode prve vrste 170 K, druge vrste 85 K, vrtno grozdje 75 K, bodečje jagode 65 K, maline 140 K; za gozdne jagode: navadne jagode 170 K, maline 140 K, rdeče borovnice 90 K, na adne borovnice 65 K, robidnice 90 K. Te cene veljajo za posestnike, oziroma nabiralce brez voznine ali posode. Cene za trgovino z jagodami so razmeroma višje. Tako n. pr. sme trgovec vrtno grozdje, ki ga sme posestnik prodati samo za 75 K 100 kg, prodajati za 100 K, torej z dobičkom 25 K. Enako je pri črešnjah. Kmet sme prodati n. pr. višnje za 85 K, trgovec pa za 115 K, torej z dobičkom 30 K. Nam se zdi ta razlika nekoliko prevelika. Kmet mora leta in leta gojiti sadno drevje, ga varovati pred škodljivci, pred snegom itd. in vendar sme trgovec imeti od njegovega blaga neprimerno velik dobiček in sicer samo za to, da ga prevzame in spravi naprej. — Ob tej priliki omenjam, da je vlada vse letošnje sadje zasegla. O tej zasegi bomo govorili v eni prihodnjih številk.

Seno in slama l. 1917 zasežena. Vlada je seno in slamo l. 1917 dejala pod zasego. Seno in slamo se bo smelo prodajati samo uradu za nakup in prodajo krmil, oziroma tozadjevnim nakupovalcem.

Najnovejša poročila.

Najnovejše avstrijsko trdno poročilo.

Dunaj, 4. junija,

Italijansko bojišče.

Južno od Jamelj, pol pota med Tržičem in Grmado, so naše čete v po načrtu pripravljenem in izvršenem protinapadu zopet zavzeli precejšnji del o-nih jarkov, katere so na tem ozemlju pred dvema tednoma odvzeli Italijani. Brezvsečno je vrgel sovražnik svoje rezerve v boj, ki so prisile ali peš ali pa so bile pripeljane na avtomobilih, da bi pridobljeno ozemlje nam zopet iztrgal.

V dan in noč trajajoči borbi, ki je bila danes zjutraj, ker je sovražnik poslal v boj nova ojačenja, skrajno huda, je ostala naša junaka pehota zmagovalka na celi črti. Sovražnik je bil povsod vržen na zanj.

Italijanski poskusi, da bi razbremenili svoje južno krilo s sunki pri Kostanjevici, na Fajtovem hribu in vzhodno od Gorice, so se tudi popolnoma izjavili ob hrabri obrambi naših čet.

Število včeraj pri Jamljah vjetih sovražnikov znaša 171 častnikov in 6500 mož. V zadnjem poročilu objavljenem število vjetnikov je torej naraslo na število 22.000 vjetnikov, kar je za obrambno bitko izredno visoko.

Nad krajem Cortina d'Ampezzo je bil v zračnem boju sestreljen sovražni dvokrovni zrakoplov.

Potopljene ladje.

V zapornem vodovju okoli Anglike so nemški P-čolni potopili 4 parnike in 2 jadrnici. V noči od 3. na 4. junija je v severni Adrijiji nek sovražni P-čolni potopil enega izmed avstrijskih torpednih čolnov. Včiji del posadke so rešili.

Avstrijski državni zbor.

V seji dne 5. junija se je najprej predstavil novi vodja poljedelskega ministarstva dr. pl. Seidler. Nato se je začela razprava o spremembni poslovnika za državni zbor. V razpravo sta izmed slovenskih poslancev kot govornika posegla poslanca dr. Krek in dr. Korosec. Ko poslanska zbornica sprejme predlog o spremembni poslovniku pride v gospodsko zbornico, kjer se sprejme najnaj potom. Prihodnja seja poslanske zbornice bo v petek. V torkovi seji je poslanec dr. Korosec tudi vložil predlog o vojaških sodiščih in o obsodbi Grafenauerjevi, ki ga objavimo v celoti.

Predlog Jugoslovanskega kluba.

Poslanec dr. Korosec in tovariši so v seji državnega zabora dne 5. junija vložili naslednji predlog: Zbornica naj sklene, da so cesarske naredbe z dne 25. julija 1914, 7. julija 1915, 2. januarja in 27. decembra 1916 protustavne in se naj v celiem obsegu spoznajo za neveljavne. Vsled tega se naj vse kazenske obravnave in obsodbe vojaških sodišč zoper nevojaške osebe na podlagi teh cesarskih naredb izrečajo za ničevne. Predsedstvo zbornice se poziva, naj povabi poslanca Grafenauerja, da se udeleži sej in naj doseže, da se dotočna obsodba razveljavi. Pri utemeljevanju tega predloga se izvaja, da je bil poslanec Grafenauer od vojaškega sodišča v Celovcu dne 4. junija 1916 zaradi hudo delstva javnega mesta miru obsojen na 5 let težke ječe. Ta obsodba je iz ustavnih vzrokov ničevna in neveljavna in izgubo mandata poslanca Grafenauerja je torej smatrati kot neveljavno.

Brazilijska dvzela nemške ladje

Iz Rio de Janeira se poroča:

Vlada je uvrstila med svoje vojne parnike za prevažanje pet velikih nemških ladij, ostale nemške ladje bo pa uvrstila med trgovsko brodovje. Sklenjeno je, da se bo brazilijsko vojno brodovje uporabljalo od konca meseca junija nadalje za stražno plovbo v južnem delu Atlantskega morja.

Zgodnji krompir letine 1917. C. kr. namestništvo v Gradcu nas obvešča, da je zgodnji krompir letine 1917 z ozirom na to, da se mora kmalu porabititi, prepuščen prostemu prometu.

Kaj ti je storiti, ako nimaš delavskih moči? Mnogim manjka letos delavskih moči za košnjo, sušenje sena itd. V okolici ni dobiti delavcev. Obrni se takoj na občinskega žetvenega komisarja, ki je nadavno domači učitelj. Ta ti naj napravi prošnjo na okrajnega žetvenega komisarja za vojaške delavce. Vojaška oblast oddaja kmetom vojaške skupine najmanj pet mož za dobo 14 dni do 3 tednov. Prošnja je koleka prosta.

Cene za les. Za Štajersko so veljavne sledeče cene: Hlodni mehki neotesani 42–55 K, trdi 55–100 K, deske mehki 90–112 K, oglati ali otesani hlodni 80–112 K, trde debele deske 120–200 K. Popraševanje po hrastovem lesu je zelo veliko, ker se ga veliko rabi za doge, za železniške vozove in za prage (šveljarje).

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Žalcu ni bilo v pretekli dobi skoro nobene kupčije s tujim hmeljem in so bile cene, ki so se gibale med 85 in 110 K za 50 kg, samo na papirju. Vobče so letos po vseh avstrijskih deželah, kjer se hmelj prideluje, opustili dobrive dreti 12 avstrijskih pivovarn.

Krmiljenje živine z zelenim žitom prepovedano. Štajersko cesarsko namestništvo razglaša, da je strogo prepovedano žeti ali kosit na njivah in poljih zeleno žito in je pokladati kot krmilo živinu. Tudi je prepovedano pasti živino po njivah in poljih, ki so obsejana z žitom.

Sušite pirnice. Urad za ljudsko prehrano naznana, da ponekod še vedno ne sušijo in spravljajo pirnice, ki je izborni krmilo, maryčči da pustijo to zel kje ležati, da segnije. Za 100 kg osnažene in dobro posušene pirnice plačuje urad za krmila na Dunaju, L. Trattenhof, po 25 K.

Vojaški konji za poljska dela. Vojno ministarstvo je odredilo, da bo vojaška uprava tudi letos za raznega poljska dela, kot za spravljanje krme, za žetev in za spravljanje lesa posojevala vojaške konje. Tozadne prošnje je vložiti potom županstva na pristojno okrajno politično oblast.

Vprašanja in odgovori.

Zavoljo popisovanja zemljišč. Iz mariborskoga okraja se nam piše: Gospodje, ki popisujejo obdelava na zemljišča, opravljajo svoje delo ponekod zelo površno. Na moji njivi, ki tvori eno skupno parcele, imam posejano pšenico, rž in koruzo. Gospodar iz mesta je zapisal, da je polovico njive obsejana s pšenico, kar pa ni res, ampak je je samo ena četrtina njive. Tako bodo prišle pri tem popisovanju, ki bi naj bilo nekakva podlaga za določitev o oddaji žita, velike pomote na dan. Oblast bo zahtevala od mene več pšenice, kot je bom v resnici imel. Kaj naj storim? — Odgovor: Pišite takoj na cesarsko namestništvo in pojasnite, kako se površno popisuje. Slišimo tudi, da mnogi popisovalci iz mesta, ki niti od blizu ne poznavajo poljskih sedežev, ne vpoštevajo sedanjih sušnih in slabih stanje setev ter zapišejo v mnogih slučajih namesto slabih ali srednjedobro, dobro ali prav dobro. Na te nedostatke je treba oblast opozoriti in zahtevati, da se popisovanje, če se že mora vršiti, vrši pravilno in ne površno na skodo kmeta. Vsak posameznik pa ima tudi pravico, da na licu mesta popisovalca opozori na slučajne nepravilnosti. Vsak posameznik naj bo osebno navzoč, ko se popisuje.

Razne novice.

Srečen dedič. V nekem hotelu v San Franciscu v Severni Ameriki je živila stara, sitna, neznašna gospa. Neki sluga hotela je bil določen, da ji streže. Bil je pametni človek in sklenil je vse njene silnosti molče prenašati in vse storiti, kar ukaže. Za to svojo zvesto postrežbo ni dobil od gospa prav nobenega daru, niti takrat mu ni nič dala, ko je iz hotela odpotovala. Kmalu nato je pa gospa umrla in izoporeko so izvedeli, da je svojemu nekdanemu slugi v hotelu zapustila 100.000 dolarjev z dostavkom, da dobi še 200.000 dolarjev, če bo prve dobro porabil. Za to določilo oporeko pa sluga ni smel ničesar vedeti. Poštenjak je s prvim denarjem sezidal svojim staršem prijazno hišico in jim oskrbel prijetno življenje za stara leta. V plačilo svoje otroške ljubezni je dobil po oporoki seveda še drugih 200.000 dol.

Kri iz nosa. Kri teče, oziroma kaplja, iz obeh nosnic. Vzroki krvavenja so: Padec ali udarec na nos, bolne nosne sluznice, ranjenje nosne sluznice vsled prask v nosi z nohtii, srčne in ledvične bolezni. Enkratno krvavenje nima posebnih posledic, ker se odtekla kri hitro nadomesti. Pogostno ali redno krvavenje, ki se pojavi posebno pri bolehnosti srca in ledvic (obistji), pa gotovo škoduje, ker se izgublja preveč krvi. Pri mnogih je vzrok pogostega krvavenja ranjena ali bolna nosna koža-sluznica. Rani se z vednim praskanjem z nohtovi ali pa v sled premočnega usekovanja. Tu je treba nos pustiti lepo pri miru, posebno vsako snaženje z nohtii, ki je poleg škode na zdravju še zelo nedostojno. — Komur teče kri iz nosa radi bolnih ledvieci ali srca, si mora zdraviti ledvice in srce in si bo s tem ozdravil tudi krvavenje iz nosa.

Gos za 140 K. Neka branjevka blizu Dunaja je kupila gos, ki je tehtala 8 kg, za 110 K. Branjevka je gos prodala še tisti dan za 140 K.

Liter vina — 150 K. Na neki graščini blizu Berolina na Nemškem se je vršila prostovoljna dražba vinskih zalog nekega grofa, ki ima obširne vigngrave v Avstriji in na Ogrskem. Zdražbanih je bilo 1200 litrov in sicer liter po 150 K v našem denarju. Ta svota je pač najvišja, za katero se je kdaj prodalo še tako žlahtno vino.

Dopisi

Maribor. Mestni prehranjevalni urad naziranja, da se bo začenši s 5. junijem prodajala v mestni prodajalni za otroke do 2 let, izjemoma pa tudi za bolehne otroke od 2 do 3 let, ovšena redilna moka, in sicer proti oddaji krušnih kart.

St. Ilj v Slov. gor. V torek, dne 5. junija, je po dolgi mučni bolezni, sprevidena s sv. zakramenti, umrla v Gospodu 64letna Jožefa Žebot, rojena Brus, mati našega urednika in posestnika v Selnicu ob Muri. Pogreb se vrši na Telovo, dne 7. junija, predpoldne na domače pokopališče. Zavedni obmejni Slovenki, ki je vzgojila vse svoje otroke v slovenskem in krščanskem duhu, svetila večna luč! Našemu g. uredniku in vsej njegovi velespoštovani rodbini naše najsrcenejše sožalje!

Sv. Rupert v Slov. gor. Smrt nam je vzela dne 26. maja mlado ženo Marijo Golob, trgovčeve soproga na Zavrhu, župnija Sv. Ruperta v Slov. gor. K večnemu počitku smo jo spremljali dne 28. maja. Zapustila je moža in štiri male otroke. Svetila ji večna luč!

St. Jurij ob Ščavnici. Pri Ani Štuhec v Kupeincih se je ponesrečil dne 18. maja majhen triletni otrok. Nekaj korakov od hiše se je potopil v mlaki. Ko je mati pritekla k mlaki, je zagledala svojega otroka v vodi. Klicala je na pomoč. Ko so prišli sosedje, otroku ni bilo več pomagati; bil je že mrtev. Mati je vsa obupana. Kaj bo rekel mož, ko ob vrtnici z bojišča svojega sina ne bo več videl. Ko je bil oče na dopustu, ga je otrok milo gledal in jokal, kakor da bi znal, da se ne bota z očetom več videla. Mati je zelo pazila na svojega sina, a vendar je do nesreče prišlo.

Hoče. Kmetska hranilnica in posojilnica v Hočah sprejema prijave za 6. avstrijsko vojno posojilo. Domoljubi, podpišite vojno posojilo pri domači posojilnici!

Cadram. Na binkoštni pondeljek smo spremili k zadnjemu počitku zvesto Marijino družbenico Tereziko Breznik, p. d. Žištovo iz Ugoveca, ki je v 21. letu v Gospodu zaspala. N. v m. p.!

St. Jurij ob Taboru. V širokih krogih znapi in vobče priljubljeni rojak Karel Blatnik je postal vojaški računski akcessist pri e. in kr. vojaškem poveljništvu v Budimpešti.

Celje. Mestna plinarna je s 1. junijem uporabo gorljivega plina za zasebno rabo, t. j. za razsvetljavo zasebnih stanovanj, vsled pomanjkanja premoga skorodane doceela ustavila. — Mestni magistrat je določil za mleko, katero nosijo kmetje v mesto, najvišjo ceno 48 vin. za 1 liter.

Rečica. V soboto, dne 26. majnika, smo tukaj pokopali vrlega moža, posestnika Jožeta Časl, brata č. g. Franča Časl, kaplana pri Sv. Miklavžu pri Ormožu. Pogreb je vodil g. brat ob asistenci domačih g. duhovnikov. Vsej velespoštovani rodbini naše iskreno sožalje. Rajnemu pa svetila večna luč!

Smilhel nad Mozirjem. Dne 18. maja smo pokopali 17letnega mladeniča Pavla Golnik. Bil je potrjen k vojakom in ravno tisti dan, ko bi moral iti k vojakom, smo ga diali v hladen grob. Bog tolaži žaluoče ostale!

Rajhenburg. Po dolgi in mučni bolezni je dne 23. maja umrla Terezija Kukovič, pridna in zeliščna mladenka, stara komaj 20 let. Kako draga je bila vsem, je pokazal njen pogreb, veliko število sosedov in prijateljev, zlasti članice Marijine družbe, je molilo ob njenem prezgodnjem grobu. Počivaj v miru, blaga Rezika!

Na Kalvarijo I. Ljudska izdaja obsega 30 raznovrstnih križevih potov. Spisal Fr. Segula. Take zbirke križevih potov ni dobiti pri nobenem narodu. Kot dodatek je pridajan še poseben molitvenik, obsegajoč sv. mašo in razne pobožnosti v čast trpljenju Kristusovemu, kakor tudi molitve za popoldansko službo božjo. Stane v platno vezan z rdečo obrezo K 2.80. V zlati vezavi se knjiga zdaj ne dobi. Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Na Kalvarijo II. Kažipot za duhovnike. Spisal Fr. Segula. Ta knjiga je v prvi vrsti namenjena p. n. g. dušnim pastirjem. V knjigi so natančne razprave o teh-le predmetih: 1. Početek in razvoj Križ. pote. 2. Natančna določila o ustanavljanju Križ. pote. 3. Odpustki sv. Križ. pote. 4. Stacionski križci. 5. Bratovščina živega Križ. pote. 6. Obrednik za Križev pot. 7. Lega in zgodovina Križeve ceste v Jeruzalemu. 8. Križev pot za duhovnike. Predmet je torej silno zanimiv in p. n. gg. duhovnikom, kako krišten in potreben, zato knjigo prav toplo priporočamo. Stane pa v rdeči obrezi K 1.80; v zlati obrezi K 2.80. Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Listnica uredništva.

Rajhenburg — Blanca: Ni za list; je preosebno, — Kat. slov. izobr. dr. Jažar pri Vrhniški: Obrnite se na dotedno druživo v Cirkovcah pri Pragarskem. — Grušovnik Karl, vojna pošta 420: Za Vas dotedna odredba ne velja. Začasno odpuščeni bodo samo letniki 1865 in 1866. Vi pa lahko vložite proknjo za dospelost. — Dolinčič Šmihel pri Piberku: Obrnite se na c. kr. okrajno glavarstvo. — Raznimi dopisnikom: Radi praznika smo morali uredništvo za ta leden skleniti že v torek. Zavoljo tega nam ni bilo mogoče spraviti vseh „žrtev“, dopisov in druge tvarine v tedensko številko. Kar ne bo zastarelo, pride prihodnjih. Prosimo kraljih poročil. — Vinko Brumen, vojna pošta št. 304: Hvala! Pride. — Martin Ogorevc: Žal, da dotedno dopisnice nimamo več pri rokah, ker stavljeni r. kopiji sproti uničimo. — Fr. Koletnik: Pritožite se na okrajsko glavarstvo. — I. R. Rajhenburg: Nadomestega sredstva ni. — Žena iz Poljan: Obrnite se na okrajski pomožni edbor pri c. kr. okrajni sodniji v Mariboru. — I. R. Koprivača: Radi rekviriranja živine v brežiškem glavarstvu se obrnite na deželnega odbornika in državnega poslanca dr. K. Verstovščka v Mariboru, ki je član nadzorovalne komisije pri vnovčevalnici v Gradcu. Prosite ga, naj se v Našem imenu pritoži in posreduje.

Loterijske številke.

Trst, dne 30. maja 1917. 22 82 30 20 19
Dunaj, dne 2. junija 1917. 34 42 25 63 76

MALA NAZNANILA.

Zena beseda stane 6 vinarjev, petitrsta 18 vin. Mrtvaka oznanila je izhvale začaka petitrsta 24 v. Izjave in Poslano 26 vinarjev. Za več izjave stvare snaten popust. Izserat se sprejemajo le proti predpisu živila. Zadnji dan za sprejemanje izjaverov tork opoldne.

JURIJ JUTERSCHNIG
soberi stikar in pleskar
v MARIBORU

Brandigasse št. 3 —
se priporoča slavnemu občinstvu,
da mi poveri vsa deli moje stroke.
Izvršujem jih v vseh slogih,
slikam sobe, trgovine, dvornane,
fasade itd. po nizki ceni. 265

Več pomočnikov sprejme takoj J. G. Repič, strojno mizaravo, Polzela, Štajersko. Hrana in stanovanje v hiši. 479

Prada se po ceni enozadstropna hiša z gospodarskim poslopjem trgu, z lepim posestvom, 5 niv., 3 travnik in gnez. V hiši je bila poprej dobro idoča trgovina in pekarija. Prada se z vso pripravo. Več se izvira pri g. Ivan Baumann, posestnik v trgu Studenice pri Poljanah. 191

Kupiti želim dobro vino belo in redeče kakor tudi hruškov in jabolčni mošt. Pridem sam poskusit. Natančnejša pojasnila radi kolikšne vina in mošta Ilijas Mesaric, Belica pri Čakoveni, Ogrsko. 481

Na prodaj novo zidané eno in dvo nadstropne hiše v mestu, dvač in občinskim doklad prosti, z velikimi in majhnimi stanovanji proti solnemu obrenjaju, obrestujejo se do 7%, se prodajo proti lahkim pogojem. Vpraša se pri Jožetu Necrep in Mariboru Mozartstrasse št. 29. 484

Družina želi v kakšno graščino ali h kakšnemu velikemu kmetu. Vsi dobre izvezbani v gospodarstvu. Naslov se dobri pri upravnosti Slov. Gosp. podružnine št. 485.

Verečka Pelizan, roj. Jevšek išče svojo sestro Kristino Jevšek roj. v Brdu pri Gorici, staro 20 let. Nahajala se je nri sestri Mariji v Gorici, ulica Rizoni št. 12. Ne ve za njo in začetka vojske z Italijo. Veronika Jevšek, begunka Šilerjeva cesta 3. Celje. Štaj. 288

Pet škatelj za okna, dobrohranjena in popolnema kompletna; velika omara — ledeneja;

večja skupina steklenje, od vina bordeau, šampanjca, literske steklenice i. t. d.;

celotni veliki zaboji;

razne drobarske se prodaja po ugodni ceni.

Vpraša se pri g. Aleksander Mydlil, Maribor, Gospodska ulica št. 46. 487

Hiša z vromi v Gaberji pri Celju s 3 malimi stanovanji tudi za vsako obrt pripravna, se po ceni prodaje. Več pri lastniku Ant. Maloprou, Celje. 449

Kdo želi dve in pel leti starega fanta brez staršev za svojega vneti, naj se oglasi pisemo ali osebno pri občinskem uradu Grušova Sv. Marijeti pri Mariboru. 488

Mlađi pekovski pomočnik ali močni učenec se takoj sprema v hranc in plašilom pri g. J. Bohum, mestni milin in pekarni Fram. Vsek se osebno predstavi. 548

Učenca sprejme takoj Jožef Zemljč, krojč na Ročici, Sv. Ana na Krembergu. 440

z močnimi leseni podplati pošilja v vseh velikostih:

25—26—27 . . .	K 5.95
28—29—30 . . .	K 6.55
31—32—33 . . .	K 7.30
34—35—36 . . .	K 8.70
37—38—39 . . .	K 9.70
40—41—42 . . .	K 10.45
43—44—45 . . .	K 11.50

iz Dunaja po povzetju

čevljarska hiša

Dunaj XIV., Sechshauserstr. 34/14.
Čeniki o vojniki čevljih zastonj.

Spodnještajerska ljudska

hranilnica in posojilnica

V MARIBORU

SPREJEMA PRIJAVE ZA:

VI. VOJNO POSOJILO

med uradnimi urami.

POSOJILNICA V MARIBORU

(NARODNI DOM)

sprejema prijave za VI. vojno posojilo
vsak delavnik med uradnimi urami.

Kmetska hranilnica in posojilnica
V PTUJU

v minoritskem samestanu

sprejema prijave za

VI. vojno posojilo

med uradnimi urami.

Slovenci, Slovenke!

Podpisuite

6. VOJNO POSOJILLO

pri domačih denarnih zavetih.

Nabirajte zelišča!

Kupujejo in se dobro plačajo raznovrstna zelišča, dobro posušena v seneti in ne na solnec. Vprašanja in ponudbe sprejema: Rudolf Starjavašnik, eksport gob v Konjicah Štajersko. 382

Hiša na Teznu pri Mariboru, novozidana s štirimi stanovanji, velika klet, studenec in lep vrt. Cena 9000 K. Jožef Necrep, Maribor, Mozartova ulica 59. 248

Kupim

KISLO ZELJE

vsako množino po najvišji ceni. Ako ima kdo kaj za oddati, prosim poročila, pridem tudi sam na dom prevzet. Se priporočam splošovanjem Jos. Šerec, trgovec Maribor, Tegethofova ulica. 288

Pomočnika

za izdelovanje pohištva takej sprejme Anton Viher, mizarški mojster, Maribor, Heugasse 4. 409

Enonadstropna hiša z dvojnim stanovanjem v sredini mesta se takoj prodaja. Vpraša se: g. Strajšák, Schmidplatz 6 Maribor. 446

DOLETNE-

ČEVLJE

z močnimi leseni podplati pošilja v vseh velikostih:

25—26—27 . . . K 5.95

28—29—30 . . . K 6.55

31—32—33 . . . K 7.30

34—35—36 . . . K 8.70

37—38—39 . . . K 9.70

40—4

Sprejmejo se tri ali štiri
delavne moči
za napolnjevanje steklenic za slatino. Nastop takoj.
Lahko bi se tudi 429
obitev

s toliko člani stalno naselila. Naslov pove upravnštvo.

Kapljice za svinje.

Cena 1 steklenice je K 1.20. O dobrem učinkovanju teh kapljic imam mnoge priznalih in počivalnih pisem. **F. Pruli**, mestna lekarna „pr. e. kr. orlu“ Maribor, Glavni trg št. 15.

Zahvala

Nisem verjel, da bi te kapljice kaj pomagajo. Sedaj ke sem v prepričal, da res pomagajo. Vam izrekam lepo hvala ter pripremede zdravilo vsem sviprejšnjem. Prosim, pošljite mi spet svinjskih kapljic za rdečico in sicer hitro ker morate 6 steklenic. S posredovanjem Ivar Skerjanec.

Srednja vas, dne 6. avgusta 1918.

Si naj kupim potrebni molitvenik?

Vsled vojske tudi molitvenikov ni dobiti, ker knjigovezi nimajo platna in drugih potrebščin. Molitvenikov v krasnih, dragocenih vezavah sploh ni več. Zdaj pa se bližajo birme in botri bodo iskali molitvenike za svoje birmance. Kje si jih naj naročijo? Priporočamo, da se naj naši čitatelji radi molitvenikov vedno obrnejo na **Tiskarno sv. Cirila v Mariboru**, ki se ima na razpolago sledeče molitvenike v raznih vezavah, **vse z zlato obrezo in s poštnino vred po prijavljenih cenah:**

- A. Za otroke: 1. Otroška pobožnost po K 0.85; 2. Sv. Angel varih po K 1.—; 3. Jezus, prijatelj otrok po K 1.—; 4. Češčena Marija po K 1.10; 1.60; 1.70; 5. V nebesa hočem po K 1.—; 1.10; 6. Rajski glasovi po K 1.70; 1.80; 2.50; 2.80; 2.90; 7. Pridi sv. Duh po K 1.70.
- B. Za odrasle: 1. Marija varhinja nedolžnosti po K 1.70; 2.30; 2.40; 2.80; 2. Marija Kraljica po K 2.60; 2.80; 2.90; 3.20; 3. Pobožni Kristjan po K 1.70; 1.90.
- C. Za odrasle z velikimi črkami: 1. Sv. ura po K 1.70; 1.90; 2. Tolazba nebeška po K 2.90; 3.—; 3.30; 3.60; 3. Skrbi za dušo po K 1.70; 1.90; 4. Gospod uslisi moje molitev po K 1.80; 2.50; 2.80; 5. Mali duhovni zaklad po K 2.—; 2.20; 2.60; 2.80.

POZOR! GOSPODARJI Čas košnje je tul!

Pišite takoj po »Gorenjsko koso«, katera je zelo priljubljena vsakemu gospodarju. Izdelana je iz srebrno-jeklene kovine, tako, da lahko kosi z njo vsaka ženska.

Dobi se samo:

v „Prvi Gorenjski razpošiljalni“
Ivan Savnik, Kranj.

Cenik s 1000 slikami zastonj!

Dolgošti in cene »Gorenjske kose so:

cm	50	55	60	65	70	75
pesti	5—	5 1/2	6—	6 1/2	7—	7 1/2

K 3.50, 3.70, 3.90, 4.10, 4.30, 4.50,

cm	80	85	90	95
pesti	8—	8 1/2	9—	9 1/2

K 4.70, 4.90, 5.20, 5.50.

Dobe se tudi dobr brusni kamni, kom.

1 K, boljši K 1.50. 384

Pri večjem naročilu se dobi popust!

Čevlji z lesenimi podplatli,

najboljše kakovosti, okovani, znotraj obloženi kožuhovino.

št. 26—28	K 14—
„ 29—34	K 17—
„ 35—38	K 20—
„ 39—41	K 23—
„ 42—46	K 26—

Pošiljanje po pošti. Povzetje. Zamenjava dovoljena. Poština in stroški posiljanja do 5 kg 1 K 40 v

M. Sehram, Maribor ob D.
GOSPOSKA ULICA.

Tesarski mojster in podjetnik

**Jožef Nekrep,
Maribor, Mozart-ova ulica št. 59.**

se priporoča cenj. občinstvu na deželi in v mestu za vsakovrstna dela.

Telefon št. 15/VIII., Maribor.

Brzovjni naslov:
Cirilova tiskarna
Maribor

Mala naznanila.

Dekla za vsa hišna dela, katera razume tudi nekaj pri kuhanju, se za takojšnji vstop sprejme pri trgovcu Josip Kostanjšek u v Gornjem gradu, G. Sav. dol. 469

Večna kuharica želi službe kot taka, oziroma gre tudi gospodinji mali rodbini. Službo lahko nastopi takoj. Plača po dogovoru. Naslov pove upravnštvo „Slov. Gospodarja“. 468

Prodam kovaško orodje še večnamno novo. Naslov pove upravnštvo. 470

Zeli se kupiti hiša z dvema oralom zemlje za 4—7000 krov v bližini Maribora ali Ptuja. Ponudbe pod »M. J. št. 474“ na upravnštvo tega lista.

V najem se išče v okolici Maribora malo hišo z dvema ali tremi sobami, kuhinjo in vrtom. Naslov pod »mala hiša št. 475 na upravnštvo tega lista«.

Kupci pozor! Na prodaj je lepo posestvo, katero obstoji iz njiv, travnikov, goše in velik sadonosnik, krave in svinje in vse kar stoji in leži. Vsega skupaj je 12 orarov. Na lepi solnčni legi, 20 minut od mesta Slov. Bistrica. Ved se izve pri g. Antonu Cilenšek, posestnik v Framu št. 1.

Konjak.

Pri slabostih vseh starosti in težavah v želodcu je konjak odličen (destiliran) iz starega vina že več stoletij znani kot najboljše sredstvo za dolgo življenje in ojačanje. Pošiljajo se steklenice, ki vsebujejo 4 pollitre 12 let starega konjaka franko za 40 krov. Bletnega konjaka, čudnodobno uspevajoče sredstvo za vdrževanje pri trganju v členkih 4 pollitri steklenice 32 K. Prodaje se tudi vino od 56 litrov naprej. Belli rizling in rdeči burgundec liter po 3 K 60 v. Benedikt Hertl, velenopeštekt, grad Golš pri Kočevjeh, Štajersko. 1 Klenur.

GOBE

Isto posušene kupim tudi letos v vsaki množini. V prvi vrsti žlahtne globanje ali kravže, še, potem lesičke itd. Prosim sušiti in ponuditi samo take vrste pravilk gob, ki jih poznate kot užitne. — Rudolf Starovščnik, eksport gob v Konjcih ob Štajersku. 381

KUPIM

hrastove, orebove, črešnjeve, jesenove, lipove in druge vrste hradev ali plohe in sicer v vsaki množini. Ponudbe na Janez Dežman, Selca ob Muri, pošta Sv. Ilj v Sl. Goricih.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

sprejema vse tiskarske stroko spadajoče dela kakor: časnike, knjige, brošure, stenske in druge koledarje. Za vse tiskarske urade spovedne in misionske listike s črnim, rdečim ali modrim tiskom, uradne zavitke s natisom glave ter razne osnovne napisne. Za slavne občinske, žolske in druge urade uradne zavitke, osnauke, napisne, anglače, plakatne predpise, prejemna potrdila itd. Za obrtnike in tiskarske pisanja, zavitke, okročnike, račune, spomine, menice, časnike, dnevnic, napisnice, letiske in lepake s črnim in drugobarvnim tiskom. Za posojilnike, zadruge in društva: pravila, zapisknike, pristopnice in spremnike, letna poročila, računske zaključke, društvene snake, valjka itd.

Brzovni naslov:
Cirilova tiskarna
Maribor

Trgovina tiskarne sv. Cirila MARIBOR, v lastni hiši Koroška cesta št. 5

priporoča svoje veliko zaseg ravnega papirja, peresnikov, peres, škatlike za peresnike, svindnikov, radirk, kamenčkov, tablic, črnih, zavitkov (barvanih in belih, v vseh velikostih), trgovskih knajig, novicov, pismenega papirja v mapah in škatljah, razglednic, itd. — Sveti podobe (male, velike in stenske), raspela vseh velikosti, molitveniki, mokri, svinjšč, škapulirji. — Stanbilijske urade in dr. — Postrežba točna in solidna.

Ljudska hraničnica in posojilnica v Celju

registrovana zadružna z neom. zavezo

sprejema hranične vioge od vsega, in jih obrestuje po 4%.

Za načaganje denarja po pošti so na razpolago gospožnice c. kr. poštne hraničnice na Dunaju št. 92.465. Rentni davek plačuje zadružna sama.

Posojila daje

članom na vknjižbo, na poročilo in zastavo pod zelo ugodnimi pogoji. Vknjižbo in druge zemljeknjične izpeljave izvršuje posojilnica sama brezplačno; stranka plača le koleke.

Uradne ure

vsak delavnik od 9. do 12 ure dopoldne.

15

„Hotel Beli vol“, Graška (cesarja Viljema) cesta št. 9.

Za boj proti peronospori in oidiu

t. j. najnevarnejšina sovražnikoma vinske trte ter raznih drugih rastlin se je našlo novo izboljšano sredstvo, ki nadomestuje bakreno galico. To sredstvo je galici popolnoma enako. Uspeh zajamčen. Cena 100 kg 350 K. Navodilo in cenik na zahtevo zastonj. Pišite v svojem lastnem interesu takoj na „Glavno zastopstvo J. Strecker, Wolfsberg, Koroško“.

Vino in sadjevec

vsako množino **A. OSET p. Gučani**
Koroško. Na žejo pridem tudi sam poskusiti in k točenju. **Kupim** tudi prazne **steklenice** od kisle vode.

457

Seno in slamo

kupuje **Zadruga v Račah.**

A 166/17

7

Poklic neznanih dedičev.

Vincenc Goleš, apneničar v Zagorju št. 110, doma iz Globokega, obč. Marija Gradec okr. Celje je umrl dne 20. marca 1917 ne zapustivši nikake poslednje volje.

Sodišču ni znano, ali je kaj dedičev. Za skrbnika zapuščini se postavlja gospod Peter Jereb, občinski tajnik v Litiji.

Kdor hoče kaj zapuščine za se zahtevati, mora to tekom enega leta od danes naprej sudišču nazzaniti in svojo dedinsko pravico izkaziti. Po preteklu tega roka izroči se zapuščina, v kolikor izkažejo dediči svoje pravice, le-tem, v kolikor bi se pa to ne zgodilo, pripade zapuščina državi.

449

C. kr. okrajno sodišče v Litiji,
odd. I. dne 23. maja 1917.

Kislo zelje, belo repo, kupuje trgovina Poš, Maribor, Koroška cesta 20.

10

Semena

zanesljivo kaljiva kupujte samo pri tvrdki
Ivan Ravnikar - Celje.
Na primer: deteljno seme, peso Mamut, rdečo in rumeno, asilčno travino seme, vrtno in cvetlično po najnižjih dnevnih cenah.

Prva slov. razpečiljalnica "svetovnoznanih srebrnojeklenih"

KOS z znamko dvojni orel z mečem

katere so iz najboljšega, najvlačnejšega jekla, lahke, na las tanko izdelane najlepše izpeljane in za vsak kraj rabljive, se toplo priporoča.

Za vsak komad se garantira.
Pri narodu 10 komadov, se doda en komad zastonj.
Kmetovalci! ogibajte se manjšednega židovskega blaga.

Zahtevajte cenik!

Edina zaloga: Ad. Geissa nasl.

VIKTOR PILIH, Žalec,
v Savinjski dolini.

488

Kostanjev les in smrekovo skorje

kupi vsako množino po najvišjih cenah

Jakob Vrečko,

Maribor, Cvetlična ulica štev. 8.

354

Zavarovanje vojnega posojila

c. kr. sklada avstrijskih vdov in sirot vojakov

na podlagi svojega pogodbenega sporazuma s

c. kr. priv. zavarovalno družbo za življenje avstrijski

,Phönix“ na Dunaju.

Podpisovanje VI. avstrijskega vojnega posojila se je pričelo. Sklad za vdove in sirote hoče zoper tudi tokrat delovati pojasnevalno in bodrilno za vojno posojilo in zastaviti svoje moći v prid domovini.

Da se širokim plastim prebivalstva olajša vdeležba pri vojnem posojilu, se s tem opozarja na napravo **zavarovanja vojnega posojila**.

To zavarovanje naj vsakomur omogoči podpisati VI. avstrijsko vojno posojilo in vplačila za to po svoji izberi vplača v 15 ali 20 letih v majhnih obrekih.

Podpisano vojno posojilo se po preteklu 15 ali 20 let izroči podpisovalcu samemu, ako pa umrje poprej, pa takoj po njegovi smrti kot neobremenjeno njegovi obitelji.

Zavarovanemu ni treba plačati za vojno posojilo nobene zadače nobene kakoršnje si kolikokratne in nobenih postranskih pristojbin ali kolekrov ampak vplača samo prvo zavarovalnino za zavarovanega.

Zavarovalnina se lahko vplača letno, polletno, četrletno, mesečno, pod gotovini okolščinami še celo tedensko.

Z zneskom mesečno **4** do **5** K se lahko podpiše 1000 K vojnega posojila.

Zavarovanje vojnega posojila je od prvega trenotka nadalje tudi za slučaj smrti v vojski v polnem meri veljavno.

Te ugodne prilike za podpisovanja vojnega posojila naj vse slebeni posluži, ki hoče storiti svojo dolžnost napram domovini, dobro in varno naležiti svoje prihranke za dolga leta in skrbeti za svojce.

Zavarovanje vojnega posojila je veljavno od prvega dne zavarovanja. Pojasnila in prijave se dobijo na okrajni poslovnični za Maribor v poslopu **c. kr. okrajnega glavarstva v Mariboru II. nadstropje, vrata 26.**

**Krapinske- Toplice lečijo protin,
(Hrvatsko) revmatizem
Pojasnila in cenik brezplačno.**

Moštva esenca!

Z eno steklenico moštne esence za 11 K lahko pripravite 150 litrov izborne domače pijače. Za pripravo te izvrstne in neškodljive domače pijače se je dobilo uradno dovoljenje. Dobiva se samo v medicinalni drožeriji **Maks Wofram**, Maribor, Gospaska ulica 33.

see

MUZEJ

Slov. zgodovinskega društva,
Maribor, Koroška cesta 10.
Darujte zanj vse zgodovinsko važne
predmete, esebito vojne spomine.

Najboljši morski mah

za nadomestilo **prvega olja** za vsakovrstne solate se dobi v trgovini **A. Sulčič, Zidanemost.** Po pošti se pošilja najmanj 6. zavitkov po povzetju. Cena za en zavitok 1 K 50 v.

428

Razglas.

Drugi gospodinjski tečaj za kmetska dekleta se začne dne 23. julija in bude trajal do 21. oktobra. Prošnje naj se pošlje do 30. junija podpisanim ravnateljstvu. Istim naj se priloži: domovnica, zdravniško spričevalo, spričevalo o nravnosti in šolsko spričevalo; za prosta mesta je potreben tudi izkaz o premoženjskih razmerah.

Za oddati je 10 prostih mest, plačajoče učenke pa plačajo 100 K za cel tečaj in sicer takoj pri vstopu.

471

Ravnateljstvo.

Za krajevno popisovanje

zemljišč in žetve se takoj sprejmejo osebe, ki so zmožne čitati mape in znajo risati ter so fizično sposobne opravljati to važno delo. Dnevna plača 10 K. Ponudbe na c. kr. okrajnega zemljemerca pri mariborskem c. kr. okrajnem glavarstvu soba št. 19. pritliče na desno ali na c. kr. žetvenega komisarja g. R. Petrovana v Mariboru.

428

KOSE!

KOSE!

Kdor hoče imeti KOSO

s katero se ni treba mučiti ter se lahko z enkratnim klepanjem z lahkoto kosi vsake vrste travo celi dan, naj se obrne na tvrdko

J. Kraševic, v Žalcu

katera ima edino zastopstvo svetovno znanih kos znamka »Poljedelsko orodje« in jih je tudi vec tisoč že razpečala.

Za dobro kakovost kos se jamči. Cenik na zahtevo brezplačno. Najnižje cene.

480

KOSE!

KOSE!

ZAHVALA.

Tužnim srcem naznanjam, da smo dne 28. maja spremili k večnemu počitku.

Marijo Golob,

posestnico iz Zavrha in z njo vred novo rojeno dete Marijiko.

Ob tej priliki se zahvalimo za spremstvo čč. gg. duhovnikoma, posebno častitemu gospodu župniku Ivanu Pajtler za ganljiv govor pri odprttem grobu. Potem se zahvaljujemo pevkam iz Muršečeve hiše v Nadbišecu in tudi vsem faranom, ki so rajno obiskali na mrtvaškem odru in za spremstvo na pokopališče. Vsem prisrčno Bog plati!

Rajno priporočamo v blag spomin in molitev.

Zavrh pri Sv. Rupertu,
dne 30. maja 1917.

Žalujoči ostali.

42